

**INFORMACJA O STANIE
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
MIASTA SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE
ZA 2025 ROK**

Spis treści:

I.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	4
1.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie wybranych chorób zakaźnych	4
2.	Szczepienia ochronne	10
3.	Zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi	13
II.	Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	14
1.	Ocena stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą	15
2.	Ocena warunków pracy w podmiotach wykonujących działalność leczniczą	18
3.	Ocena warunków żywienia pacjentów w podmiotach wykonujących działalność leczniczą	18
III.	Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności	19
1.	Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz suplementów diety	20
2.	Powiadomienia typu RASFF	22
3.	Zakłady produkcyjne	23
4.	Obiekty obrotu żywnością	25
5.	Zakłady żywienia zbiorowego	27
6.	Import, eksport	29
7.	Środki transportu żywności	29
IV.	Jakość wody	30
1.	Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	30
2.	Badania jakości wody ciepłej w kierunku bakterii Legionella sp.	31
3.	Pływalnie	32
V.	Stan sanitarny obiektów i miejsc użyteczności publicznej	34
1.	Obiekty użyteczności publicznej	34
2.	Gospodarka odpadami komunalnymi	39
3.	Akcje deratyzacyjne	39
VI.	Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych	40
VII.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	46

1. Stan sanitarno - higieniczny zakładów pracy	46
2. Choroby zawodowe	50
VIII. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	52
IX. Interwencje mieszkańców miasta	57
X. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	60
1. Realizacja programów w obszarze promocji zdrowia i zapobiegania chorobom zależnym od stylu życia.	60
2. Skutki zdrowotne zażywania nowych substancji psychoaktywnych	64
3. Programy i interwencje profilaktyki chorób onkologicznych	66
4. Działania w zakresie chorób zakaźnych	69
5. Promocja szczepień ochronnych	71
6. Inne działania w ramach edukacji zdrowotnej	72
7. Wnioski	74

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie wybranych chorób zakaźnych

W roku 2025 ocenę sytuacji epidemiologicznej na terenie miasta Siemianowice Śląskie przeprowadzono na podstawie danych epidemiologicznych zarejestrowanych i zgromadzonych w dwutygodniowych, kwartalnych i rocznych sprawozdaniach o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach, systemach informatycznych Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a także rejestrach wewnętrznych prowadzonych w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach.

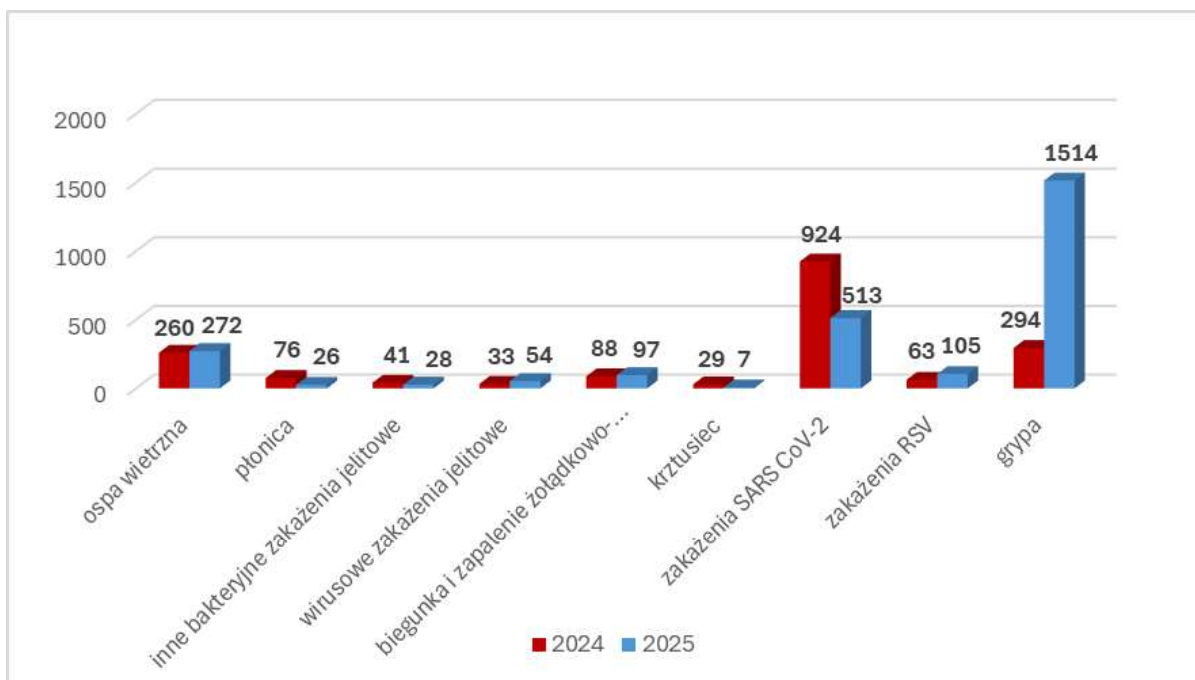
Sytuację epidemiologiczną w roku 2025 na terenie miasta można uznać za względnie stabilną, podobnie jak w roku ubiegłym, choć zauważalne są zmiany w zapadalności na poszczególne choroby zakaźne. Należy podkreślić, że wzmacnianie działań profilaktycznych, takich jak promocja szczepień i edukacja zdrowotna, oraz monitorowanie pojawiających się zagrożeń dla zdrowia publicznego, są kluczowe dla ograniczenia rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych.

W ostatnich latach **dominują zakażenia wirusowe. Spośród zarejestrowanych 2899 przypadków zakażeń i zachorowań na choroby zakaźne w roku 2025 (rok 2024 - 2024) największą liczbę z tendencją wzrostową odnotowanych w przypadku grypy – 1514 przypadków (rok 2024 – 294 zakażeń), oraz zakażenia RSV – 105 przypadków w tym 52 u dzieci do lat 2 (rok 2024 – 63 zakażenia, w tym 35 u dzieci do lat 2).**

Zakażenia wirusem grypy, RSV i Covid-19 rejestrowane są na podstawie objawów klinicznych oraz dodatniego wyniku testu do szybkiej diagnostyki.

Aktywność wirusa SARS – CoV-2 w 2025 roku była na niższym poziomie niż w roku ubiegłym, zarejestrowano 513 przypadków zachorowań i 1 zgon. W 2024 roku odnotowano 924 przypadki, zgonów nie odnotowano.

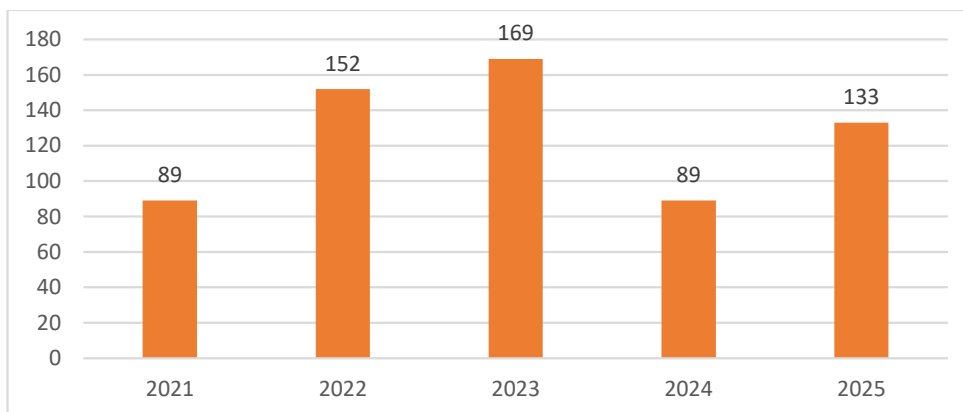
Zgłoszone przypadki zachorowań wybranych jednostek chorobowych w roku 2024-2025
na terenie miasta Siemianowice Śląskie

W roku 2025 liczba zgonów utrzymywała się na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym, zanotowano **4 przypadki zgonów z powodu choroby zakaźnej** (za wyjątkiem SARS CoV-2), które dotyczyły **1 osoby zakażonej Clostridioides difficile**, **2 osób chorych na gruźlicę** oraz **1 osoby zakażonej wirusem grypy**. W roku 2024 odnotowano ogółem 3 zgony z powodu chorób zakaźnych.

Ospa wietrzna i ptonica

Tendencję spadkową zanotowano w odniesieniu do **zachorowań na ptonicę – 26 przypadków** (rok 2024 – 76). Natomiast odnotowano **nieznaczny wzrost zachorowań na ospę wietrzną – 272 przypadki** zachorowań (rok 2024 – 260). Zachorowania tak jak w latach poprzednich dotyczą dzieci uczęszczających do placówek wychowania i nauczania, w wieku od 2 do 14 lat.

Ospa wietrzna jest chorobą zakaźną wywoływaną przez wirusa ospy wietrznej i półpaśca. Cechą charakterystyczną tego wirusa jest bardzo wysoka zaraźliwość sięgająca 90-95%, a szczepienie jest jedynym skutecznym i bezpiecznym sposobem profilaktyki. W 2025 roku w ramach obowiązkowych szczepień przeciw ospie wietrznej zaszczepiono 133 osoby.

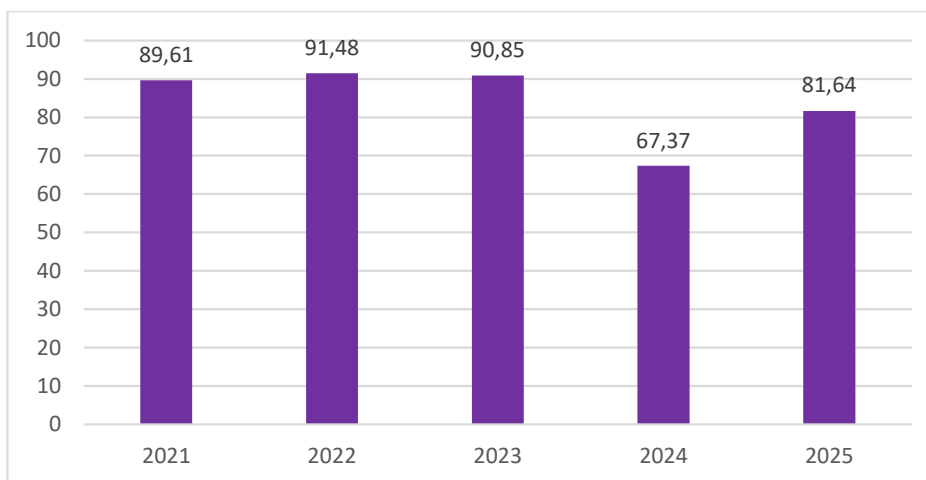

Liczba osób zaszczepionych p/ospie wietrznej w latach 2021 – 2025

Zakażenia jelitowe: bakteryjne i wirusowe, biegunki i zapalenia żołądkowo jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

W zakresie zakażeń jelitowych w roku 2025 nadal **dominowały przypadki biegunki - 97 przypadków**, w tym 24 u dzieci do lat 2 (2024 – 88 przypadków, w tym 9 u dzieci do lat 2).

Zarejestrowano **wzrost wirusowych zakażeń jelitowych – 54 zakażenia**, w tym 25 u dzieci do lat 2 (w roku 2024 – 33 zakażenia, w tym 13 u dzieci do lat 2), gdzie **dominujące są zakażenia rotawirusem – 21 przypadków** (rok 2024 – 18 zakażeń), 17 zakażeń przez **norowirus**, 13 przez **adenowirus i inne wirusy**. W 3 przypadkach nie określono czynnika etiologicznego. Profilaktyka w postaci szczepienia jest dostępna tylko w przypadku rotawirusów.

Procent dzieci z roczników 2021-2025 zaszczepionych p/rotawirusom

W ramach PSO dostępne są 2 szczepionki przeciwko rotawirusom do podawania doustnego w postaci płynnej: szczepionka Rotarix do stosowania w 2 dawkach i szczepionka RotaTeq do stosowania w 3 dawkach. Szczepienie musi być rozpoczęte między 6. a 12. tygodniem życia dziecka. Pełne szczepienie otrzymało 81,64% niemowląt urodzonych w 2025 roku.

Zarejestrowano również zmniejszoną liczbę przypadków **bakteryjnych zakażeń jelitowych – 28 przypadków** (rok 2024 – 41), **gdzie dominowały zakażenia Clostridioides difficile - 22 przypadki** (rok 2024 – 27 zakażeń), **6 zakażeń spowodowały bakterie Salmonella** (w roku 2024 wystąpiło 12 zachorowań).

Borelioza

W roku 2025 zarejestrowano **większą liczbę zachorowań na boreliozę – 85 przypadków** niż w roku ubiegłym (rok 2024 – 59 zachorowań). Zachorowania dotyczyły osób w różnych grupach wiekowych, a zgodnie z przeprowadzonymi wywiadami epidemiologicznymi jako miejsce ukąszenia podawano parki miejskie, ogródki przydomowe oraz działkowe. Przebycie zakażenia nie daje trwałej odporności i nie chroni przed ponownym zakażeniem. Nie ma dostępnej szczepionki przeciwko tej chorobie. **Ryzyko kontaktu z kleszczem można ograniczyć poprzez:**

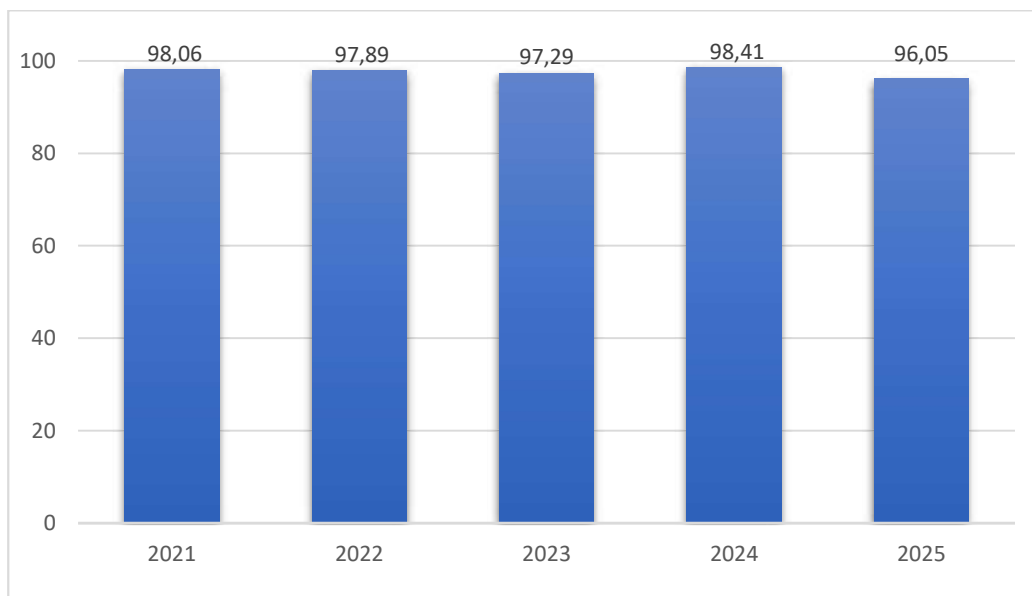
- noszenie odpowiedniej odzieży zakrywającej jak największą część ciała – długie spodnie, koszulki z długim rękawem,
- stosowanie repelentów zgodnie z zaleceniami producenta.

Należy również pamiętać, iż kleszcze będące wektorami krętków *Borrelia burgdorferi* mogą jednocześnie przenosić inne zarazki chorobotwórcze dla człowieka.

Gruźlica

W 2025 roku zanotowano spadek **zachorowań na gruźlicę – 7 przypadków** (w roku 2024 – 14 przypadków). Podobnie jak w latach poprzednich zachorowania na gruźlicę na nadzorowanym terenie, jak i w Polsce, w większości dotyczą mężczyzn. **W roku 2025 zachorowało 5 mężczyzn i 2 kobiety**, podobnie jak w roku 2024, gdzie zachorowało 10 mężczyzn i 4 kobiety. Ponadto PPIS w Katowicach w przypadku **1 osoby chorej na gruźlicę wydał decyzję nakazującą obowiązkowe leczenie** z terminem jej natychmiastowego wykonania.

Szczepionka BCG chroni dzieci, szczególnie najmłodsze, przed najcięższymi postaciami gruźlicy oraz zmniejsza ryzyko zachorowania na tę chorobę. Szczepienie BCG jest bezpłatne i obowiązkowe do 15 roku życia. Optymalnie powinno być przyjęte w pierwszej dobie życia dziecka lub przed wypisem z oddziału noworodkowego. W roku 2025 procentowy udział dzieci w pierwszym roku życia zaszczepionych przeciwko gruźlicy wyniósł 96,05 %.

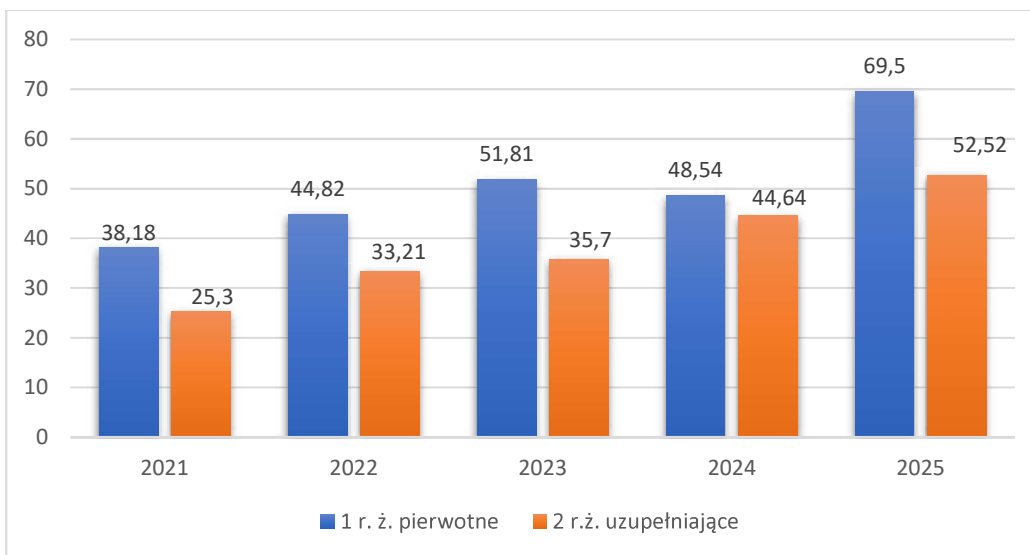

Procentowy udział dzieci w pierwszym roku życia zaszczepionych przeciwko gruźlicy

Krztusiec

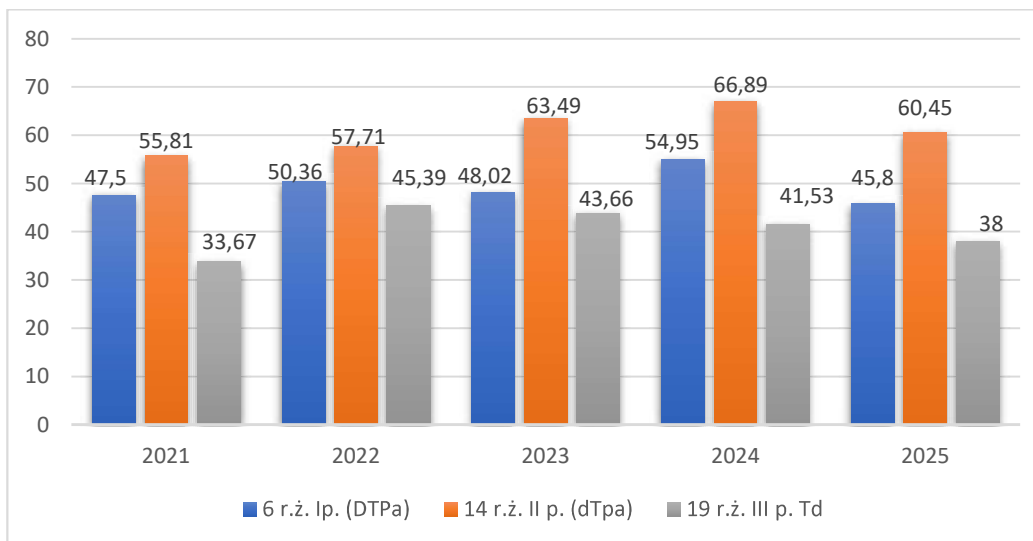
Spadek zachorowań w roku 2025 dotyczył **krztuśca – 7 przypadków**, rok 2024 – 29 przypadków. Krztusiec jest bakteryjną chorobą zakaźną, gdzie do zakażenia dochodzi głównie drogą kropelkową, a nasilenie objawów zależy od wieku i stanu uodpornienia. **Większość zachorowań dotyczyła osób dorosłych powyżej 18 roku życia – 4 przypadki.**

Szczepionka przeciw krztuścowi obejmuje szczepienie podstawowe oraz szczepienia przypominające. Szczepienie podstawowe dotyczy kolejnych dawek szczepionki DTP lub DTaP podawanych dzieciom w 2, 3-4, 5-6, 16 -18 miesiącu życia. Szczepienia rozpoczęte w 2025 roku są w trakcie realizacji, dlatego znaczna część dzieci otrzyma należną dawkę szczepienia dopiero w 2026 roku.

Procentowy udział dzieci w 1 i 2 roku życia zaszczepionych p/błonicy tężcowi i krztuścowi

W 6 roku życia podawana jest dawka przypominająca szczepionki DTaP. Kolejna dawka przypominająca podawana jest nastolatkom w 14 roku życia (szczepionka Tdap). W celu utrzymania odporności zalecane jest również szczepienie przypominające w 19 roku życia (szczepionka Tdap) oraz osobom dorosłym co 10 lat (szczepionka Tdap). Zalecane jest również szczepienie przeciw krztuścowi kobiet w trzecim trymestrze ciąży (szczepionka Tdap).

Procentowy udział dzieci w 6, 14 i 19 roku życia zaszczepionych p/błonicy tężcowi i krztuścowi

Inwazyjne choroby wywołane przez bakterie *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae* typu b

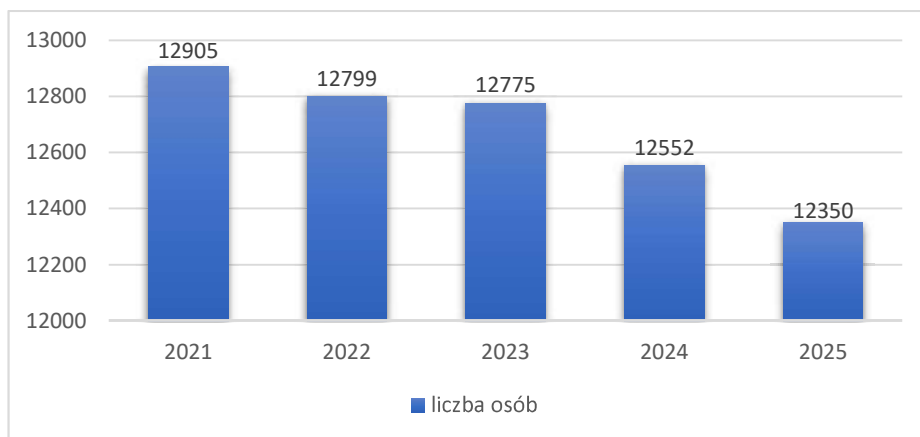
W zakresie **inwazyjnych chorób ośrodkowego układu nerwowego** zarejestrowano **tendencję spadkową zachorowań** wywołanych przez ***Streptococcus pneumoniae*** – **4 przypadki**, w tym **1 zapalenie opon mózgowych** u 77-letniej kobiety oraz **3 posocznice** u osób dorosłych (w roku 2024 odnotowano 10 przypadków).

Ponadto w 2025 roku nie zarejestrowano żadnego przypadku **inwazyjnej choroby meningokokowej** oraz żadnego przypadku zakażenia ***Haemophilus influenzae***.

Warto zaznaczyć, że najlepszą profilaktyką tych jednostek chorobowych są szczepienia ochronne.

2. Szczepienia ochronne

PPIS w Katowicach prowadzi nadzór nad prawidłowością wykonywania szczepień ochronnych, jak również analizę realizacji szczepień w **16 gabinetach zabiegowych w 13 podmiotach leczniczych** na terenie Siemianowic Śląskich. W 2025 roku w całej Polsce realizowano tzw. **powszechny spis szczepień**. Pracownicy PSSE w Katowicach przeprowadzili kontrole kart szczepień dzieci i młodzieży w **9 podmiotach na terenie Siemianowic Śląskich**, w tym m.in. prowadzono weryfikacje wszystkich kart uodpornienia znajdujących się na terenie danej przychodni. Zgodnie ze sprawozdaniem rocznym z realizacji szczepień ochronnych przekazanym do PPIS w Katowicach z obiektów służby zdrowia, na dzień 31 grudnia 2025 r. w placówkach medycznych było **12 350** kart uodpornienia.

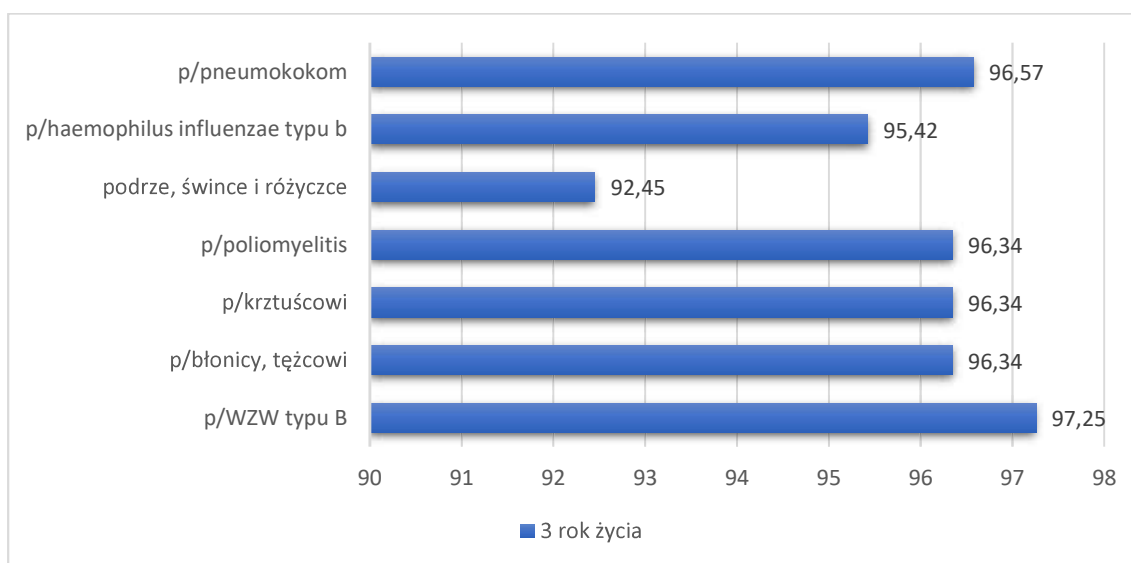
Liczba populacji 0-20 roku życia objętej Programem Szczepień Ochronnych w latach 2021-2025

Dzieci w 3. roku życia szczepione zgodnie z obowiązującym PSO powinny mieć zakończone wszystkie obowiązkowe szczepienia podstawowe. W 2025 roku wykazano, że na 437 dzieci z rocznika 2023, wszystkie dawki szczepionek wymaganych w tym wieku otrzymało 384 dzieci (**87,87%**), 49 dzieci (**11,21%**) nie otrzymało wszystkich koniecznych dawek szczepionek wymaganych w swoim wieku, a 4 dzieci (**0,92%**) nie realizuje żadnych obowiązkowych szczepień ochronnych.

Stan zaszczepienia dzieci z rocznika 2023

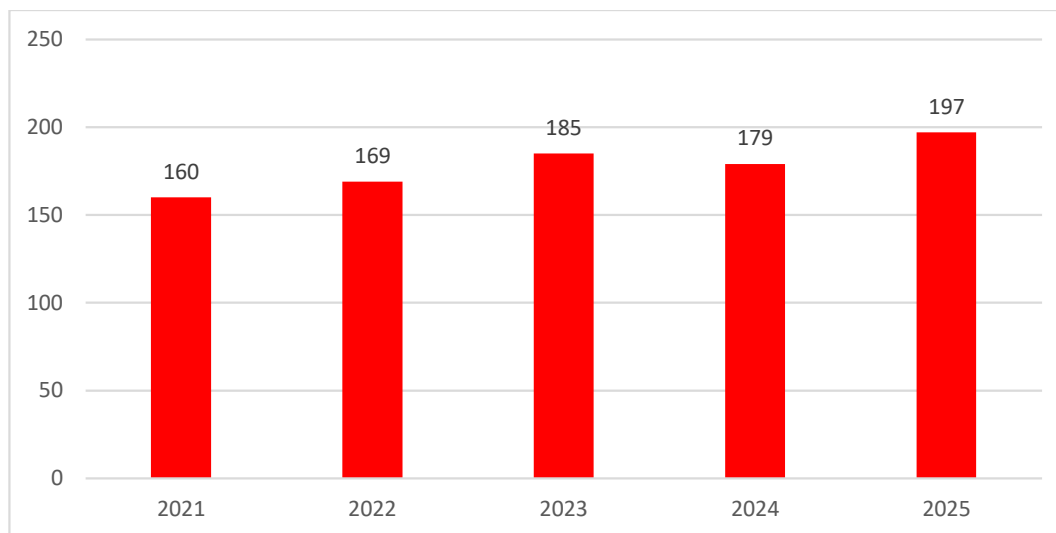
Odsetek dzieci w populacji zaszczepionych w pełni lub częściowo pozostaje zachowany na bezpiecznym poziomie tj. powyżej 91 %.

Realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych w roczniku 2023

Brak realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży

Analizując ostatnie lata można stwierdzić, że każdego roku na terenie miasta wzrasta liczba dzieci nieszczepionych, mimo braku przeciwwskazań medycznych. W 2025 roku świadczeniodawcy z Siemianowic Śląskich zgłosili do PSSE w Katowicach **197** dzieci, których rodzice nie realizują obowiązkowych szczepień u swoich dzieci.

Liczba nieszczepionych dzieci w latach 2021-2025 na terenie miasta Siemianowice Śląskie

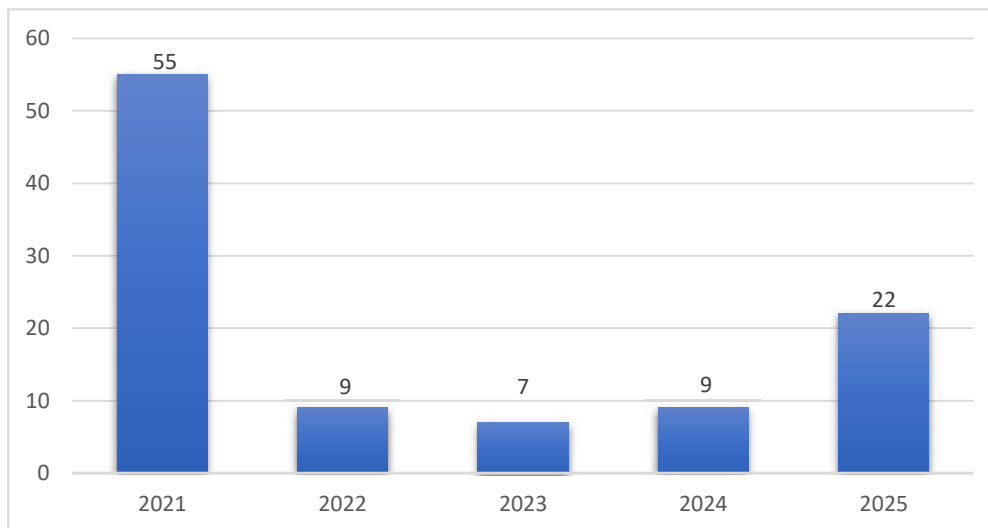
Szczepienia zalecane przeciw zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego

W 2025 roku kontynuowano zalecane bezpłatne szczepienia przeciwko zakażeniom brodawczakiem ludzkim realizowane w ramach programu szczepień przeciw HPV, który jest skierowany do dziewcząt i chłopców po ukończeniu 9. roku życia do ukończenia 14. roku życia - w schemacie dwudawkowym. Szczepionki były dystrybuowane przez PSSE, a szczepienia realizowane w poradniach POZ.

Niepożądane Odczyny Poszczepienne (NOP)

NOP, czyli niepożądany odczyn poszczepienny, to czasowe zaburzenie stanu zdrowia, które może wystąpić po podaniu szczepionki. U zdecydowanej większości osób zaszczepionych nie obserwuje się żadnych niepokojących objawów. Ciężkie niepożądane odczyny poszczepienne, wymagające hospitalizacji, występują nieporównanie rzadziej niż powikłania chorób, przed którymi chronią.

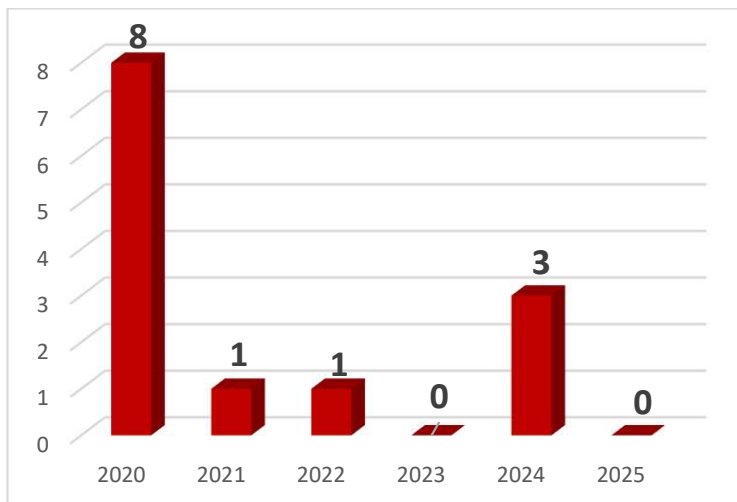
PPIS w Katowicach w 2025 roku zarejestrował **22 przypadki NOP** u osób zaszczepionych w punktach szczepień na terenie Siemianowic Śląskich. Wszystkie zarejestrowane niepożądane odczyny dotyczyły dzieci. W 2 przypadkach NOP zakwalifikowany został przez lekarza jako poważny, pozostałe 20 to odczyny łagodne.

Liczba zgłoszonych NOP w latach 2021- 2025 na terenie miasta Siemianowice Śląskie

3. Zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi

W 2025 roku nie zarejestrowano zatruc **środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi**. W roku 2024 zostały zgłoszone **3 przypadki zatruc dopalaczami**. W roku 2024, 2023 oraz 2022 **nie zarejestrowano zgonu** z powodu zażycia dopalaczy.

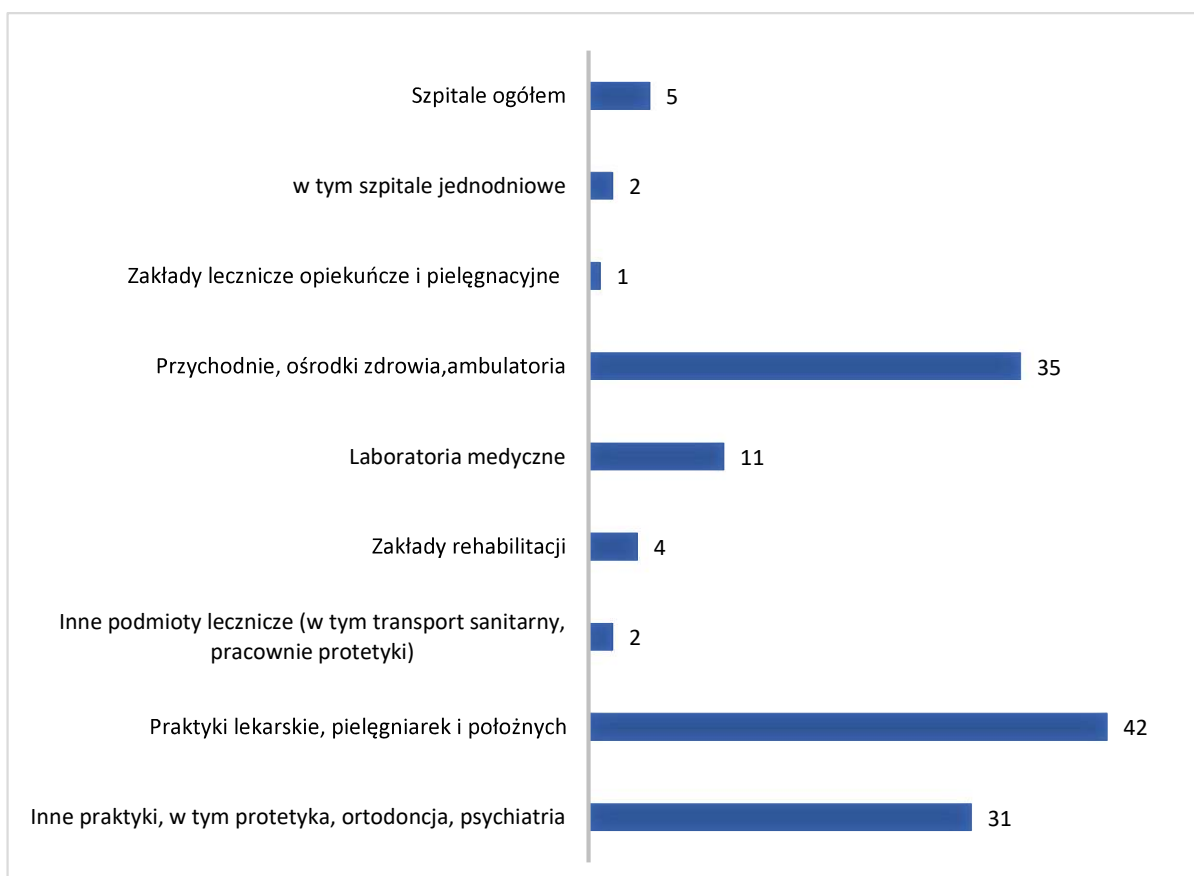

Zgłoszone przypadki zatrucia dopalaczami w latach 2020-2025 na terenie miasta Siemianowice Śląskie

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

W roku 2025 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach nadzorując 131 placówek medycznych wykonał 62 kontrole wnioskujące z planu kontroli, nadzoru bieżącego, wniesionych interwencji, zgłoszeń wystąpienia ognisk epidemicznych. **Stan sanitarny większości skontrolowanych podmiotów leczniczych należy uznać za dobry.**

W ramach przeprowadzonych kontroli sanitarno – epidemiologicznych podmiotów leczniczych, szczególną uwagę poświęcono weryfikacji prawidłowości opracowania, wdrożenia i realizacji procedury mycia i dezynfekcji rąk, dekontaminacji wyrobów medycznych, stosowania środków ochrony indywidualnej, postępowania z odpadami medycznymi oraz ocenie stanu sanitarno – higienicznego wyposażenia i pomieszczeń.

Liczba nadzorowanych podmiotów leczniczych w poszczególnych grupach w 2025 roku

W roku 2025 PPIS w Katowicach wydał **9 decyzji**, w tym:

- 1 decyzję **nakazową**,
- 8 decyzji **płatniczych związanych z prowadzonym postępowaniem administracyjnym**.

Ponadto nałożono **3 grzywny w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 500,00 zł**. Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości w większości dotyczyły niewłaściwej realizacji procedury postępowania z odpadami medycznymi oraz niewłaściwej realizacji procedury dekontaminacji powierzchni pomieszczeń i wyposażenia podmiotów leczniczych.

1. Ocena stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Ambulatoryjna opieka zdrowotna

Ogólna liczba nadzorowanych obiektów ambulatoryjnych w roku 2025 wynosiła **52**. Do grupy tej należą przychodnie, laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej oraz transport sanitarny, w których przeprowadzono ogółem **32 kontrole** sanitarne.

Zdjęcie: Poradnia Rodzinna Prezent Dla Zdrowia ul. Przyjaźni 28

Uchybienia sanitarne z zakresu niewłaściwej realizacji procedury postępowania z odpadami medycznymi oraz procedury dekontaminacji powierzchni pomieszczeń i wyposażenia stwierdzono w 4 obiektach. W 1 obiekcie PPIS w Katowicach ukarał właściciela podmiotu leczniczego grzywną w drodze **mandatu karnego na kwotę 300,00 zł**. We wszystkich obiektach stan sanitarny uległ poprawie, co potwierdzono podczas kolejnej kontroli. Na rzecz **1 obiektu tj. NZOZ Laboratorium Mikrobiologii** wydano **decyzję administracyjną**, której termin realizacji zarządzeń wyznaczono na rok 2026.

Ponadto w roku 2025 w ramach zadania zleconego przez Głównego Inspektora Sanitarnego, w nadzorowanych przychodniach POZ realizowano kontrole punktów szczepień w zakresie oceny realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u osób, które nie ukończyły 19 roku życia na podstawie weryfikacji kart szczepień.

Lecznictwo zamknięte

W tej grupie obiektów PPIS w Katowicach nadzorował **5 szpitali**, w tym **2 szpitale jednodniowe**, a także **1 zakład opiekuńczo-leczniczy**.

Zdjęcie: Szpital Miejski w Siemianowicach Śląskich Sp. z o.o. ul. 1 Maja 9

Przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych. W wyniku prowadzonego nadzoru PPIS w Katowicach stwierdził nieprawidłową realizację procedury izolacji w ognisku epidemicznym w 1 szpitalu tj. **Centrum Leczenia Oparzeń im. dr Stanisława Sakiela w Siemianowicach Śląskich**. W związku z tym, na osobę odpowiedzialną **nałożono** grzywnę w drodze **mandatu karnego na kwotę 100,00 zł**. Nieprawidłowości usunięto na skutek wydanych zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie w ww. obiekcie zrealizowano zarządzenia decyzji z roku 2024 tj. wykonano **kompleksową przebudowę Centralnej Sterylizatorni** z uwzględnieniem *urządzenia do dezynfekowania wózków i pojemników służących do transportu materiałów poddawanych sterylizacji oraz ustępu przy śluzie między strefą czystą i brudną.*

Ogniska epidemiczne

W roku sprawozdawczym 2025 do PPIS w Katowicach zgłoszono **6 ognisk epidemicznych**, z **2 nadzorowanych szpitali**. W porównaniu do roku poprzedniego odnotowano spadek zarejestrowanych ognisk epidemicznych tj. w 2024 roku - 9 ognisk w 3 szpitalach.

Diagnostyka mikrobiologiczna jest elementem kluczowym w nadzorze nad zapobieganiem oraz zwalczaniem zakażeń w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

W ogniskach epidemicznych zarejestrowano ogółem **41 osób**, w tym 39 hospitalizowanych pacjentów i 2 osoby z personelu medycznego. Zakażenie potwierdzono badaniem u **17 osób**.

Spośród zgłoszonych przypadków **dominowały ogniska o etiologii bakteryjnej – 5 przypadków** ogniska spowodowały antybiotykooporne bakterie *Klebsiella pneumoniae*. W **1** przypadku nie ustalono czynnika zakażeń – u pacjentów stwierdzono zakażenie układu pokarmowego.

Praktyki zawodowe

W roku 2025 PPIS w Katowicach nadzorował **73 obiekty**, w tym praktyki lekarskie, pielęgniarek i położnych oraz pracownie protetyczne i ortodonecji.

W **15 obiektach** przeprowadzono **20 kontroli sanitarnych**. Nieprawidłowości stwierdzono w **2 indywidualnych praktykach lekarzy dentystów**, najczęściej dotyczyły one:

- ✓ nieprawidłowej realizacji procedury dekontaminacji wyrobów medycznych oraz postępowania z odpadami medycznymi,
- ✓ nieprawidłowej realizacji procedury dekontaminacji powierzchni pomieszczeń i wyposażenia.

W związku z powyższym PPIS w Katowicach w 1 przypadku ukarał właściciela podmiotu leczniczego grzywną w drodze **mandatu karnego na kwotę 100,00 zł** oraz wydał zalecenia, których wykonanie potwierdzono podczas kolejnej kontroli.

2. Ocena warunków pracy w podmiotach wykonujących działalność leczniczą

W roku 2025 prowadzono również nadzór nad podmiotami leczniczymi w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy, stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin stwarzających zagrożenie, czynników rakotwórczych, mutagennych lub reprotoksycznych i szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych w środowisku pracy.

Na terenie miasta Siemianowice Śląskie skontrolowano **8 podmiotów leczniczych**, w tym 7 przychodni i 1 laboratorium medyczne, przeprowadzając w nich **9 kontroli** sanitarnych. Stwierdzono nieprawidłowości w **1 przychodni**. Odnotowano:

- nieprawidłowo sporządzoną ocenę ryzyka zawodowego, w zakresie narażenia pracowników na działanie szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych, a zatem pracodawca nie poinformował pracowników o ryzyku zawodowym;
- brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawiania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym;
- brak przekazania Śląskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu *Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.*

Została **wydana decyzja administracyjna**. Kontrole sprawdzające wykazały wykonanie zarządzeń ww. decyzji.

3. Ocena warunków żywienia pacjentów w podmiotach wykonujących działalność leczniczą

W roku 2025 na terenie miasta Siemianowicach Śląskich skontrolowano **4 podmioty lecznicze** w których posiłki pacjentom dostarczane były przez firmy cateringowe. **Stan sanitarno-higieniczny obiektów nie budził zastrzeżeń**. W 3 placówkach **oceniono jadłospisy**. Analiza dekadowego zestawienia energii i składników odżywczych wykazała że przygotowywane posiłki pokrywały dobowe zapotrzebowanie na energię, białko, tłuszcze oraz węglowodany, jednakże w dwóch przypadkach stwierdzono obniżoną zawartość wapnia. Wobec powyższego dyrektorom placówek zalecono wdrożenie działań naprawczych i przesłanie informacji zwrotnej. Placówki zgodnie z wyznaczonym terminem poinformowały tutejszy organ o podjętych działaniach naprawczych.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności

W 2025 roku na terenie miasta Siemianowice Śląskie nadzorem objęto obiekty prowadzące działalność w zakresie produkcji i obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego, a także obiekty mające pośredni wpływ na jakość zdrowotną żywności, tj. zajmujące się obrotem materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Zgodnie z obowiązującą klasyfikacją statystyczną zakłady te dzielą się na:

- zakłady produkcji żywności,
- zakłady obrotu żywnością (zajmują się przechowywaniem, dystrybucją, sprzedażą hurtową lub detaliczną produktów spożywczych; są to sklepy, magazyny, hurtownie, stoiska, a także targowiska),
- zakłady żywienia zbiorowego otwartego (restauracje, zakłady małej gastronomii),
- zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego (stołówki i bufety pracownicze, bloki żywienia w szpitalach, żłobkach, przedszkolach, szkołach, domach opieki społecznej, zakładach specjalnych i wychowawczych oraz zakłady usług cateringowych, itp.),
- zakłady i miejsca materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

W 2025 r. pod nadzorem PPIS w Katowicach w mieście Siemianowice Śląskie znajdowało się ogółem **496 obiektów**.

W porównaniu do lat ubiegłych najliczniejszą grupę stanowiły zakłady obrotu żywnością (58%), kolejną liczną grupą obiektów stanowiły zakłady żywienia zbiorowego otwartego (32%). W poniższym wykresie przedstawiono nadzorowane zakłady żywieniowo – żywnościowe znajdujące się w ewidencji PPIS w Katowicach.

Obiekty żywieniowo-żywnościowe w Siemianowicach Śląskich objęte nadzorem w 2025 r.

Jak w latach poprzednich ocenę sanitarną zakładów prowadzono:

- podczas bieżącej kontroli sanitarnej wraz z arkuszem oceny zakładu,
- na podstawie próbek pobranych do badań laboratoryjnych.

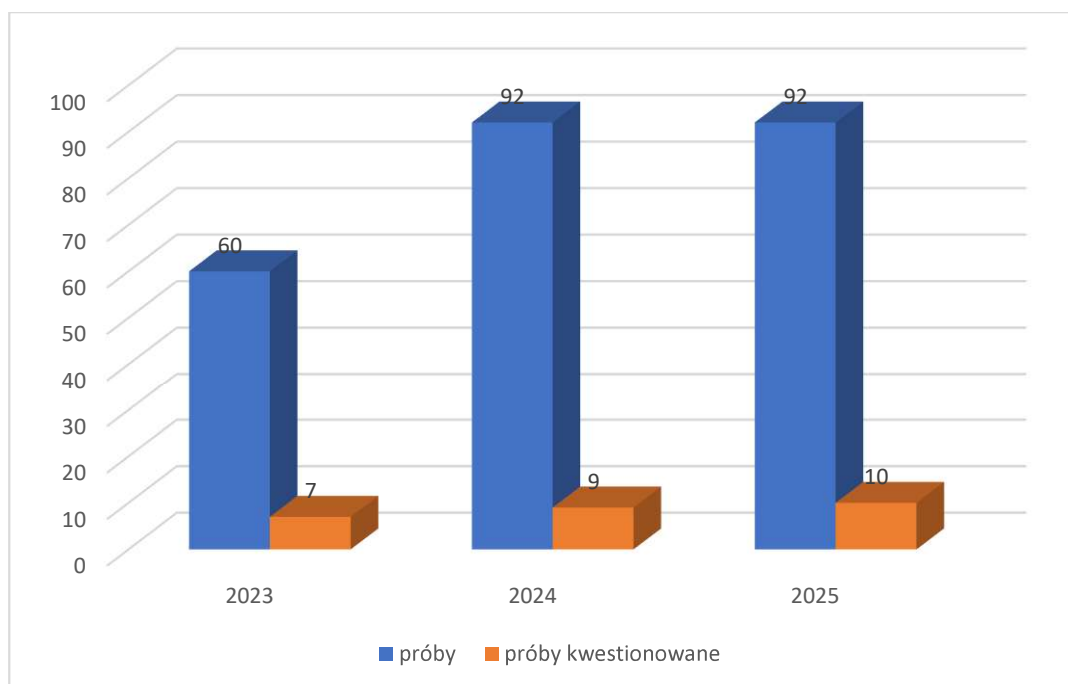
W 2025 roku na terenie miasta Siemianowice Śląskie przeprowadzono ogółem **237 kontroli** sanitarnych.

W wyniku podjętych działań PPIS w Katowicach wydał **6 decyzji** nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień. Winnych zaniedbań ukarano **14 grzywnami w drodze mandatów karnych na łączną kwotę 2 650,00 zł**, nieprawidłowości zostały usunięte w drodze realizacji zaleceń pokontrolnych.

1. Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz suplementów diety

Badania prób żywności

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego **pobrano do badań laboratoryjnych 92 próby** żywności oraz prób sanitarnych.

Porównanie ilości prób żywności, prób sanitarnych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobranych i kwestionowanych w latach 2023 - 2025

W roku 2025 **kwestionowano 10 prób**:

- 2 próby kebaba drobiowego mrożonego za zanieczyszczenia mikrobiologiczne,
- 8 prób wytrzepek z koszyczków oraz zmiotek, w których wykryto obecność żywych i martwych szkodników zbożowo-mącznych oraz ich pozostałości.

Odsetek prób kwestionowanych nieznacznie się zwiększył w roku 2025 i wyniósł 10,9 % zbadanych prób. Dla porównania w roku 2024 – 9,8 %, a w roku 2023 – 11,7 % zbadanych prób.

Próby pobierano i przekazano do badań laboratoriom wchodzącym w skład Wojewódzkiego Laboratorium Zintegrowanego w kierunkach:

- zanieczyszczeń mikrobiologicznych – 45 prób, w tym 2 próby kwestionowano,
- oceny sensorycznej – 10 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- zanieczyszczeń metalami – 7 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- obecności zanieczyszczeń biologicznych w piekarniach – 16 prób sanitarnych, w tym 8 prób kwestionowano;
- zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych – 4 próby, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- zawartości witamin i składników mineralnych – 2 próby, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- zawartość azotanów – 2 próby, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- znakowania – 3 próby, nie stwierdzono prób kwestionowanych.

Zlecono również przeprowadzenie badań w laboratoriach poza strukturą Wojewódzkiego Zintegrowanego Laboratorium, tj.:

- 3 próby w kierunku obecności glutenu, prób nie kwestionowano.

W 2025 roku w zakresie **oceny znakowania oceniono 60 prób środków spożywczych**. Wymaganym przepisom **nie odpowiadały 2 próby** (tj. 3,33 %). Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwe użytych sformułowań „data minimalnej trwałości” lub „termin przydatności do spożycia”. Ze względu na fakt, że podmioty odpowiedzialne nie były pod nadzorem PPIS w Katowicach, informację przesyłano zgodnie z właściwością miejscową i rzeczą do właściwej stacji sanitarno-epidemiologicznej.

Suplementy diety

PPIS w Katowicach prowadził bieżący nadzór nad podmiotami wprowadzanymi do obrotu suplementy diety, tj. monitoring stron internetowych pod względem reklamy i prezentacji. W rejestrze obiektów nadzorowanych przez PPIS w Katowicach w 2025 r. figurowała **1 hurtownia suplementów diety**. Stan sanitarno-higieniczny obiektu był zachowany.

Pobrano do badań laboratoryjnych **3 próby suplementów diety** oraz **2 próby żywności dla określonych grup**. Prób nie kwestionowano.

2. Powiadomienia typu RASFF

W roku sprawozdawczym, podobnie jak w latach ubiegłych, prowadzono działania w zakresie systemu RASFF, który jest kluczowym narzędziem zapewniającym szybki przepływ informacji oraz umożliwiającym skuteczną reakcję w przypadku wykrycia zagrożeń dla zdrowia publicznego w łańcuchu żywnościowym. Gdy zaistnieją podejrzenia, że dana żywność może stanowić zagrożenie dla zdrowia i znajduje się w obrocie lub w posiadaniu konsumentów, Główny Inspektorat Sanitarny informuje o tym opinię publiczną poprzez publikację ostrzeżeń publicznych.

W 2025 roku w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych RASFF otrzymano 140 powiadomień alarmowych i informacyjnych, 2 powiadomienia o niezgodności, 1 powiadomienie news oraz 1 powiadomienie o fałszowaniu.

Przyczynami, dla których dany produkt został zgłoszony do systemu RASFF, było m.in.:

- nieautoryzowana nowa żywność, przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu metali, brak oznakowania napromieniowania w suplemencie diety;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów;
- przekroczenie parametrów mikrobiologicznych;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów, aflatoksyn glutenu, WWA (Wielopierścieniowych Węglowodanów Aromatycznych), 3-MCPD,; (3-monochloropropano-1,2-diol) procesowego zanieczyszczenia powstającego podczas obróbki żywności;
- nieprawidłowości w oznakowaniu oraz stwierdzenie niedozwolonego dodatku do żywności;
- wykrycie niezadeklarowanej obecności alergenów;

- niewłaściwe cechy organoleptyczne materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
- zwiększona zawartość glicerolu , melatoniny, witaminy D3.

W obiektach monitorowano proces wycofywania tych produktów z obrotu handlowego.

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach zgłosił **do Systemu RASFF 1 produkt:**

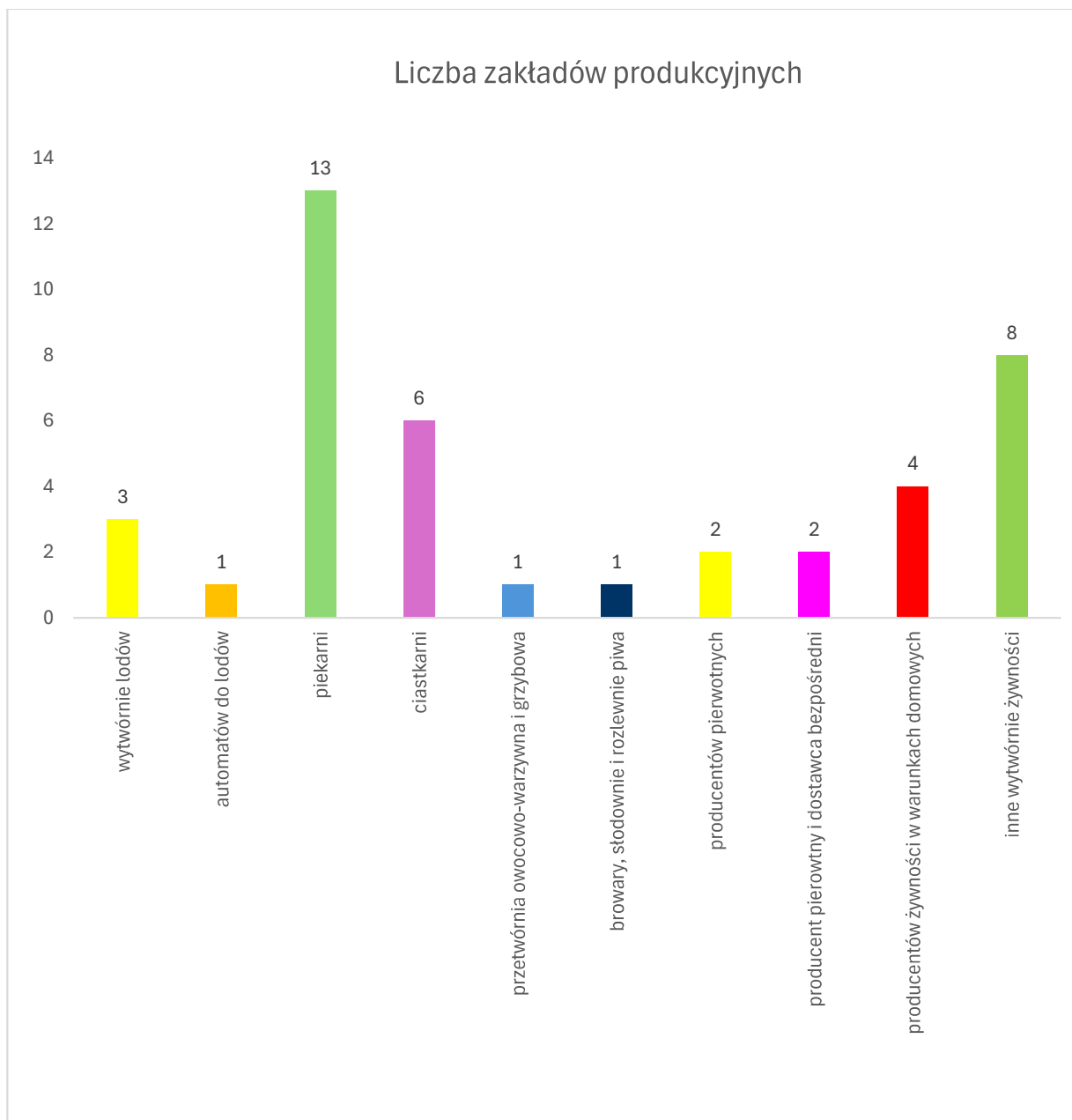
- kebab mrożony drobiowy – ze względu na zanieczyszczenia mikrobiologiczne.

PSSE w Katowicach poinformowała stację nadzorującą producenta o kwestionowanej próbie. W podmiocie znajdującym się pod nadzorem tutejszego organu prowadzono postępowanie wyjaśniające.

3. Zakłady produkcyjne

W ewidencji PPIS w Katowicach w minionym roku figurowało **41 zakładów** produkcyjnych:

- wytwórnie lodów,
- automat do lodów,
- piekarnie,
- ciastkarnie,
- przetwórnia owocowo-warzywna i grzybowa,
- browar, słodownia i rozlewnia piwa,
- producenci pierwotni, tj. uprawa kukurydzy,
- producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni,
- producenci żywności w warunkach domowych,
- inne wytwórnie żywności (m.in. zakład konfekcjonowania dodatków piekarniczych, przypraw i dodatków do żywności, palarnia kawy, pracownia cukiernicza).

Zakłady produkcyjne w Siemianowicach Śląskich objęte nadzorem w 2025 r.

W roku 2025 w obiektach tej grupy przeprowadzono **43 kontrole** sanitarne, które skutkowały nałożeniem **grzywny w drodze mandatu karnego, na kwotę 200,00 zł** i wydaniem **4 decyzji administracyjnych** nakazujących.

Najczęściej stwierdzano:

- nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń i sprzętu.

W tej grupie obiektów **pobrano 16 prób do badań laboratoryjnych, z czego zakwestionowano 8 prób.**

Przyczyną kwestionowania była obecność zanieczyszczeń biologicznych w próbach wytrzepek z koszyczków oraz zmiotek pobranych w piekarniach.

4. Obiekty obrotu żywnością

PPIS w Katowicach w 2025 r. nadzorował **289** obiektów obrotu żywnością, w tym:

- sklepy spożywcze, w tym 3 hiper- i supermarkety,
- kioski spożywcze,
- apteki,
- magazyny hurtowe,
- obiekty ruchome i tymczasowe,
- środki transportu,
- inne zakłady/obiekty obrotu żywnością.

Z analizy przedstawionej w poniższym wykresie wynika, że w w/w grupie największy udział mają sklepy spożywcze mała powierzchniowe.

Obiekty obrotu żywnością w Siemianowicach Śląskich objęte nadzorem w 2025 r.

W tej grupie obiektów przeprowadzono **92 kontrole** sanitarne, w wyniku których PPIS w Katowicach wydał **1 decyzję** administracyjną. Za stwierdzone usterki sanitarne nałożył **5 grzywnien w drodze mandatów karnych, na łączną kwotę 550,00 zł.**

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami były:

- brak bieżącej czystości i porządku w sali sprzedaży i w zapleczu oraz w urządzeniach chłodniczych i zamrażalniczych,
- brak zabezpieczenia pieczywa przed wtórnym zanieczyszczeniem.

W obiektach obrotu żywnością **pobrano do badań laboratoryjnych 75 prób** żywności, z czego **zakwestionowano 2 próby**. Przyczyną kwestionowania było wykrycie bakterii *Salmonella ssp.* w **25 gramach** kebaba mrożonego drobiowego.

Super i hipermarkety oraz sklepy należące do sieci: „Żabka”, „Biedronka”, „Lidl”, „Aldi”, „Stokrotka”

W minionym roku PPIS w Katowicach nadzorował na terenie miasta **3 super i hipermarkety**, tj.:

- sklep sieci Kaufland,
- sklep sieci Auchan,
- sklep sieci Carrefour.

W sklepach tych przeprowadzono **3 kontrole** sanitarne. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych obiektów w większości nie budził zastrzeżeń. W **1 przypadku** za nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny na osobę odpowiedzialną nałożono **grzywnę w drodze mandatu karnego, w kwocie 100,00 zł.**

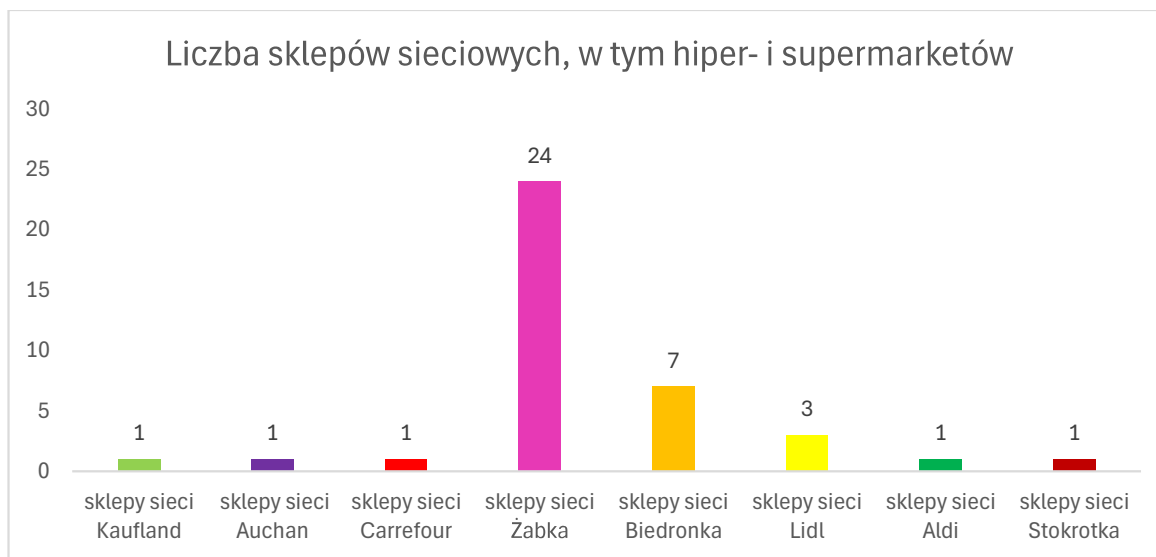
Ponadto, na terenie miasta znajdowały się:

- sklepy sieci Żabka,
- sklepy sieci Biedronka,
- sklepy sieci Lidl,
- sklepy sieci Aldi,
- sklepy sieci Stokrotka.

W sklepach należących do sieci „**Żabka**” przeprowadzono łącznie **7 kontroli** sanitarnych. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

W sklepach należących do sieci „**Biedronka**” przeprowadzono **9 kontroli** sanitarnych i nałożono **2 grzywny w drodze mandatu karnego na łączną sumę 250,00 zł**, za nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny oraz brak zabezpieczenia pieczywa przed wtórnym zanieczyszczeniem.

W sklepach należących do sieci „**LIDL**”, „**Aldi**”, „**Stokrotka**” łącznie przeprowadzono **6 kontroli** sanitarnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Liczba hiper-, supermarketów, sklepów sieciowych w Siemianowicach Śląskich objęte nadzorem w 2025 r.

Targowiska

Na terenie miasta funkcjonują **2 targowiska miejskie**, tj. przy ul. Dąbrowskiego i ul. 11 Listopada.

Na terenie **targowisk miejskich** prowadzona jest sprzedaż detaliczna środków spożywczych, w tym warzyw i owoców oraz mięsa i wyrobów wędliniarskich. W roku 2025 **przeprowadzono 9 kontroli**, w tym kontrole związane z zagrożeniem pryszczycą. Działania te miały na celu zapewnienie bezpieczeństwa klientów i niedopuszczenie do obrotu mięsem pochodzącym z obszarów objętych ograniczeniami. Przeprowadzone kontrole w tym zakresie jak i stan sanitarno-higieniczny obiektów nie wykazały nieprawidłowości.

Obiekty ruchome i tymczasowe

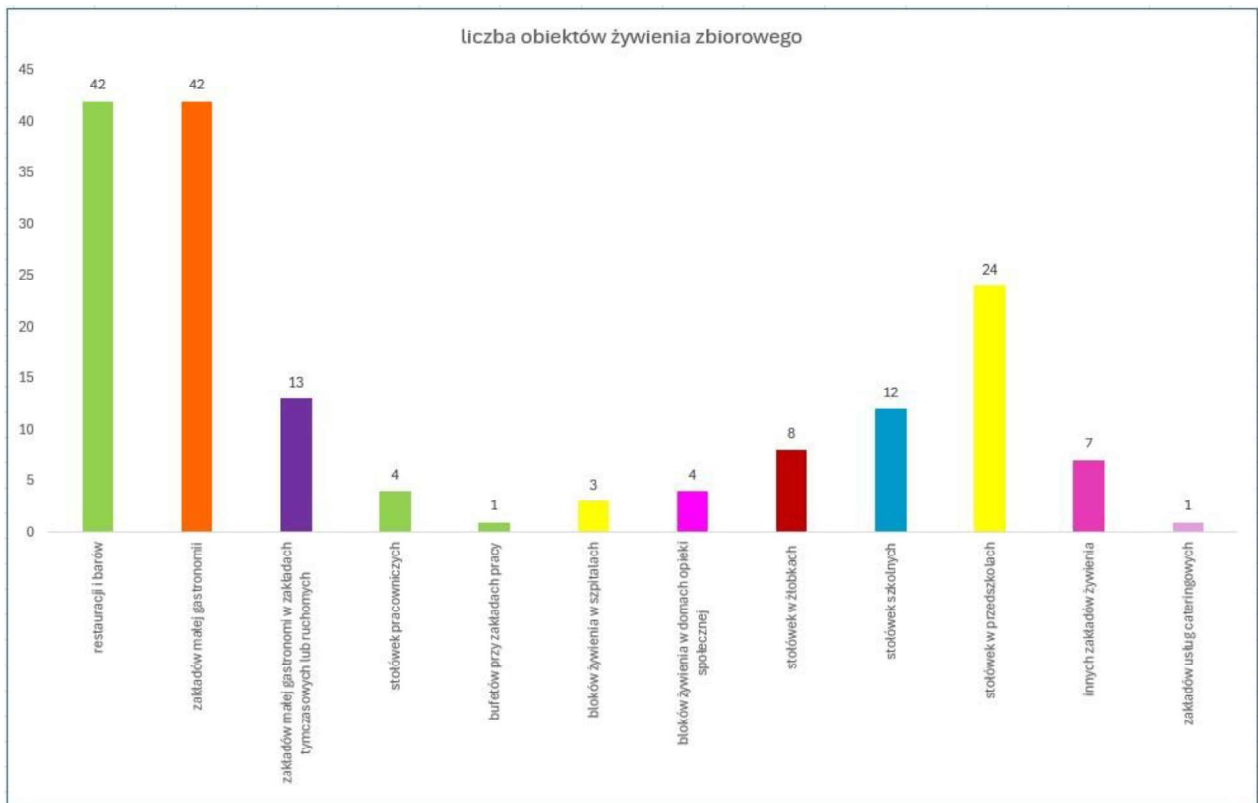
W ewidencji PPIS w Katowicach w 2025 roku figurowały **22 ruchome i tymczasowe punkty sprzedaży**. Stan sanitarno-higieniczny w skontrolowanych obiektach był zachowany.

5. Zakłady żywienia zbiorowego

Na terenie miasta w 2025 r. działało **161 obiektów żywienia zbiorowego**, w tym:

- restauracje i bary,
- zakłady małej gastronomii,
- zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych,
- stołówki pracownicze,
- bufet przy zakładzie pracy,

- bloki żywienia w szpitalach,
- bloki żywienia w domach opieki społecznej,
- stołówki w żłobkach,
- stołówki w szkołach,
- stołówki w przedszkolach,
- inne zakłady żywienia,
- zakład usług cateringowych.

Liczba obiektów żywienia zbiorowego w Siemianowicach Śląskich objętych nadzorem w 2025 r.

Przeprowadzono w tej grupie obiektów **101 kontroli**, w trakcie których nałożono **8 grzywnien w drodze mandatów karnych na łączną kwotę 1900,00 zł**. Ponadto PPIS w Katowicach wydał **1 decyzję** zarządzającą przywrócenie właściwego stanu sanitarnego.

Do najczęstszych uchybień stwierdzonych w w/w obiektach należały:

- brak bieżącej czystości i porządku,
- nieprawidłowe przechowywanie surowców i gotowych wyrobów.

W roku 2025 złożono do ŚPWIS 1 wniosek o wymierzenie kary pieniężnej za oferowanie do sprzedaży środków spożywczych niezgodnych z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016 w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom

i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

W zakładach żywienia zbiorowego **pobrano 1 próbę do badań laboratoryjnych**. Próby nie kwestionowano.

6. Import, eksport

W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w ramach granicznej kontroli sanitarnej, wykonano **335 kontroli**. Skontrolowano 324 partii środków spożywczych z eksportu (tj. pieczywa, ciast, ciastek bezglutenowych) oraz 11 partii wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością z importu. Wydano **335 świadectw jakości zdrowotnej** produktów z eksportu i importu.

Wstępnej ocenie organoleptycznej, obecności zanieczyszczeń oraz ocenie oznakowania poddano **324** partii żywności.

7. Środki transportu żywności

Nadzorowi PPIS w Katowicach podlegają również środki transportujące żywność. W roku 2025 w ewidencji znajdowało się **12 środków transportu**. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych środków transportu nie budził zastrzeżeń.

IV. Jakość wody

1. Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) kontynuował nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi były wykonywane **na terenie miasta Siemianowice Śląskie** w tak zwanych „punktach zgodności” tj. **9 stałych punktach monitoringowych** wyznaczonych na miejskiej sieci dystrybucyjnej przez Wodociągi Siemianowickie Aqua- Sprint Sp. z o.o. oraz w **3 punktach próbkobiorczych** wyznaczonych przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. zlokalizowanych w strefie zasilania w wodę miasta Siemianowice Śląskie (na tzw. „studniach” wodomierzowych).

Liczba raportowanych próbek wody pobranych na terenie miasta przez Wodociągi Siemianowickie Aqua-Sprint Sp. z o.o. i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. **w ramach prowadzenia wewnętrznej kontroli jakości wody** wynosiła łącznie w 2025 roku:

- **63** próbki do badań fizykochemicznych,
- **67** próbek do badań bakteriologicznych.

Dodatkowo **w ramach urzędowej kontroli jakości wody** przeznaczonej do spożycia przez ludzi prowadzonej przez PPIS w Katowicach w 2025 roku pobrano:

- **28** próbek do badań fizykochemicznych,
- **25** próbek do badań bakteriologicznych.

Po podsumowaniu wszystkich wyników badań wody wykonanych w 2025 roku stwierdzono, że w zakresie badanych parametrów grupy A i grupy B **woda na terenie miasta Siemianowice Śląskie spełniała wymagania określone dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi** w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Ponadto PPIS w Katowicach w roku 2025 kontynuował **szkolenie w zakresie pobierania próbek wody** do badań laboratoryjnych.

2. Badania jakości wody ciepłej w kierunku bakterii Legionella sp.

Zdjęcie: Badania jakości wody ciepłej w kierunku bakterii Legionella sp.

Bakterie z rodzaju *Legionella* występują w zbiornikach wodnych, sieciach wodociągowych, systemach klimatyzacji czy basenach kąpielowych. Bakterie te występują powszechnie w przyrodzie. Naturalnym środowiskiem występowania bakterii *Legionella* są wody śródlądowe, powierzchniowe i gruntowe. Do sztucznych rezerwarów bakterii należą między innymi systemy dystrybucji wody ciepłej. Do zakażenia dochodzi przez wdychanie

skażonego bakteriami z rodzaju *Legionella* aerozolu wodno-powietrznego, który przedostaje się do dróg oddechowych.

W 2025 roku kontynuowano prowadzone w latach wcześniejszych badania jakości wody ciepłej w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella* w budynkach zamieszkania zbiorowego oraz w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

Badania wody ciepłej w kierunku bakterii *Legionella* sp. wykonano łącznie w **4 obiektach** tj. w 3 szpitalach i 1 hotelu.

W obiektach tych pobrano łącznie **14 próbek wody ciepłej** (w roku 2024 – 20) do badań laboratoryjnych. **Kwestionowano 7 próbek** (w roku 2024 – 4) ze względu na obecność bakterii *Legionella* sp. w liczbie przekraczającej wartość dopuszczalną określoną w przepisach prawnych. W związku z przekroczeniami parametrów PPIS w Katowicach wydał **1 decyzję administracyjną** (w roku 2024 - 1) nakazującą doprowadzenie jakości wody ciepłej do odpowiednich wymagań. Wydana decyzja administracyjna dotyczyła Szpitala Miejskiego w Siemianowicach Śląskich Sp. z o.o. przy ul. 1 Maja 9. Na wniosek strony termin wykonania zarządzenia decyzji prolongowano do dnia 28.02.2026 r.

3. Pływalnie

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w roku 2025 znajdowały się **4 pływalnie** tj. Pływalnia Miejska przy ul. Śniadeckiego 11, pływalnia w Kompleksie Sportowym „Michał” przy ul. Orzeszkowej 1, pływalnia w Zespole Szkół Sportowych ul. Mikołaja 3 oraz pływalnia odkryta na terenie Kompleksu Sportowego „Pszczelnik”.

W 2025 roku skontrolowano wszystkie pływalnie przeprowadzając **5 kontroli** sanitarnych, które swoim zakresem obejmowały warunki higieniczno - sanitarne i stan techniczny hali basenowej, pomieszczeń higieniczno - sanitarnych oraz zaplecza technicznego.

Stan sanitarny dwóch obiektów ocenia się jako dobry. W dwóch obiektach podczas kontroli sanitarnych stwierdzono nieprawidłowości tj.: na pływalni krytej w Kompleksie Sportowym „Michał”, w czasie kontroli stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno - techniczny pomieszczeń szatni damskiej i męskiej, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i klatki schodowej zjeżdżalni, a na pływalni odkrytej w Kompleksie Sportowym „Pszczelnik”, stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno – techniczny pomieszczeń szatni damskiej i męskiej.

W związku z powyższymi nieprawidłowościami PPIS w Katowicach wydał **2 decyzje administracyjne** nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Termin wykonania decyzji dotyczącej pływalni krytej w Kompleksie Sportowym „Michał” ustalono na dzień 31.08.2026 r., termin wykonania decyzji dot. pływalni odkrytej w Kompleksie Sportowym „Pszczelnik”, na wniosek strony prolongowano do dnia 30.06.2026 r.

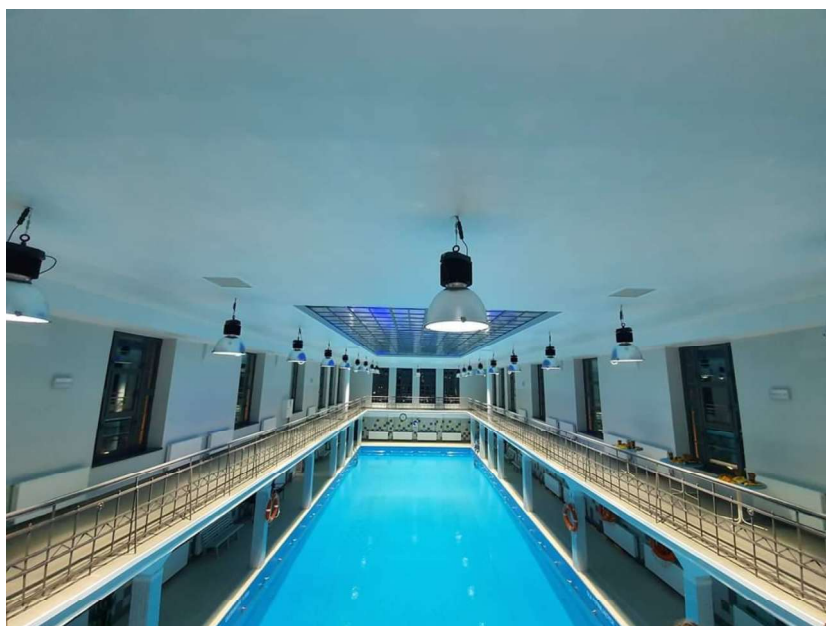
Zdjęcie: Pływalnia kryta w Kompleksie Sportowym „Michał” przy ul. Orzeszkowej 1.

PPIS w Katowicach zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230) prowadził nadzór nad jakością wody na pływalniach.

W 2025 roku w **ramach kontroli urzędowej** pobrano łącznie **14 próbek wody** z niecek basenowych i systemów cyrkulacji oraz **3 próbki wody ciepłej** z natrysków na pływalniach. **W ramach prowadzonego nadzoru** nad realizacją harmonogramu badań wody **przez zarządzających pływalniami** w 2025 roku zarejestrowano łącznie **192 wyniki badań wody** z niecek basenowych i systemów cyrkulacji oraz **13 wyników badań wody ciepłej** z natrysków na pływalniach.

W roku 2025 w ramach kontroli urzędowej i kontroli wewnętrznej **pobrano łącznie 222 próbki** (w roku 2024 – 213) **wody na pływalniach**. **Kwestionowane parametry** jakości wody stwierdzono w **16 próbkach** wody (w roku 2024 – 14). W przypadku wystąpienia kwestionowanych parametrów zarządzający obiektami podejmowali działania naprawcze mające na celu poprawę jakości wody, polegające między innymi na całkowitej lub częściowej wymianie wody w nieckach basenowych, zwiększeniu częstotliwości płukania złóż filtracyjnych lub „szokowym” chlorowaniu wody. W przypadku występowania podwyższonej liczby bakterii Legionella sp. w wodzie ciepłej w natryskach na pływalni była stosowana dezynfekcja termiczna lub chemiczna wewnętrznej instalacji wodnej w obiektach. Każdorazowo potwierdzano skuteczność podjętych działań naprawczych poprzez wykonanie powtórnego badania wody.

W 2025 roku PPIS w Katowicach wydał łącznie **4 roczne oceny jakości wody na pływalniach**, w których stwierdzono, że eksploatacja pływalni była prowadzona przez zarządzających w sposób zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne osób korzystających z pływalni.

Zdjęcie: Pływalnia Miejska przy ul. Śniadeckiego 11.

V. Stan sanitarny obiektów i miejsc użyteczności publicznej

Zdjęcie: Siemianowice Śląskie Park Tradycji

W roku 2025 w ewidencji PPIS w Katowicach w mieście Siemianowice Śląskie znajdowało się **246 obiektów użyteczności publicznej**, które świadczyły szeroki zakres usług służących zaspokajaniu potrzeb społecznych. Ogółem skontrolowano **106 obiektów** przeprowadzając **131 kontroli**, w wyniku których Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach wydał **1 decyzję administracyjną** zarządzającą przywrócenie właściwego stanu sanitarnego-higienicznego. W wyniku, stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości, nałożono **1 grzywnę w drodze mandatu karnego na kwotę 300,00 zł**.

1. Obiekty użyteczności publicznej

Obiekty świadczące usługi hotelarskie

W ewidencji PPIS w Katowicach znajdowało się ogółem **5 obiektów** hotelarskich. Do tej grupy obiektów zaliczono 1 hotel skategoryzowany oraz 4 obiekty z pokojami gościnnymi. Skontrolowano wszystkie obiekty ujęte w ewidencji.

Stan higieniczno-sanitarny i techniczny pokoi mieszkalnych wraz z wyposażeniem, pomieszczeń higieniczno - sanitarnych, gospodarczych, ciągów komunikacyjnych **nie budził zastrzeżeń**.

Strefa „BEAUTY” (zakłady fryzjerskie, barberskie, kosmetyczne, fryzjersko-kosmetyczne, odnowy biologicznej, solaria, tatuażu i piercingu)

W ewidencji PPIS w Katowicach znajdowało się **116 obiektów** świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej. Przeprowadzone kontrole w tej grupie obiektów nie wykazały nieprawidłowości.

W zakładach, w których wykonywane są zabiegi mogące powodować naruszenie ciągłości tkanki zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2025 r. poz.1675) wdrożone były procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

Systematycznie zwiększa się liczba zakładów kosmetycznych, w których narzędzia poddawane są sterylizacji w autoklawach, bądź właściciele zawierają umowy z podmiotami zewnętrznymi na wykonywanie takiej usługi.

W czasie kontroli przeprowadzano działania informacyjne w zakresie procesów sterylizacji i dezynfekcji narzędzi oraz dezynfekcji sprzętu i wyposażenia. Zwracano również uwagę na postępowanie z odpadami, bielizną, na stan sanitarny i techniczny obiektów.

W związku z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium kontynuowano kontrole tych obiektów pod kątem udostępniania usług osobom małoletnim, przestrzegania zakazu reklamy lub promocji usług dotyczących udostępniania solarium, umieszczania czytelnych i widocznych informacji o treści „Zakaz udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18. roku życia”.

W ww. zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Stan sanitarny większości zakładów usługowych **oceniono jako dobry**.

Środki transportu

W roku 2025 kontroli skontrolowano **2 samochody służące do przewozu zwłok i szczątków wykorzystywanych przez zakłady pogrzebowe**.

Skontrolowane samochody były przystosowane do przewozu zwłok. Kabiny kierowców były całkowicie odizolowane od części ładunkowej. Podłogi zmywalne, odporne na działanie środków dezynfekcyjnych. Samochody wyposażono w worki, środki do dezynfekcji oraz odzież ochronną tj. gumowe rękawice, maseczki, kombinezony.

Stan sanitarno-higieniczny pojazdów **ocenia się jako dobry**.

Jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W grupie tej znajdują się zakłady o różnym profilu działalności:

- placówki zapewniające całodobową opiekę,

- inne jednostki pomocy społecznej,
- schronisko dla bezdomnych.

Są to obiekty zapewniające dzienną lub całodobową opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym, w podeszłym wieku, chorym, świadczące usługi bytowe, opiekuńcze, pielęgnacyjne, wspomagające i edukacyjne.

Zakres realizowanych kontroli obejmował m.in. ocenę stanu higienicznego i stanu sanitarno-technicznego, postępowanie z odpadami, bielizną oraz przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i e-papierosów. W roku 2025 **skontrolowano 7 spośród 8 obiektów** ujętych w ewidencji. Stan higieniczno-sanitarny i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń.

Noclegownie

W roku 2025 w ewidencji PPIS w Katowicach znajdowała się **1 noclegownia**, którą skontrolowano. Jest to placówka przystosowana do udzielania pomocy osobom w kryzysie bezdomności, zapewniająca schronienie oraz umożliwiającą tymczasową pomoc w postaci miejsca noclegowego w warunkach gwarantujących ochronę życia i zdrowia. Za utrzymanie prawidłowego stanu sanitarno-porządkowego odpowiadają pensjonariusze.

W roku 2025 nie stwierdzono w obiekcie naruszeń wymogów sanitarno-higienicznych.

Ustępy publiczne

W roku 2025 w ewidencji PPIS w Katowicach znajdowały się **4 ustępy publiczne** w tym wolnostojące i ogólnodostępne zlokalizowane w centrach handlowych. Skontrolowano wszystkie obiekty ujęte w ewidencji. Pomieszczenia toalet utrzymywane były w należytej czystości. Obiekty wyposażone były w wystarczającą ilość środków dezynfekcyjnych, czystościowych i higienicznych. Dezynfekcja urządzeń sanitarnych odbywała się regularnie, a postępowanie z odpadami komunalnymi było prawidłowe.

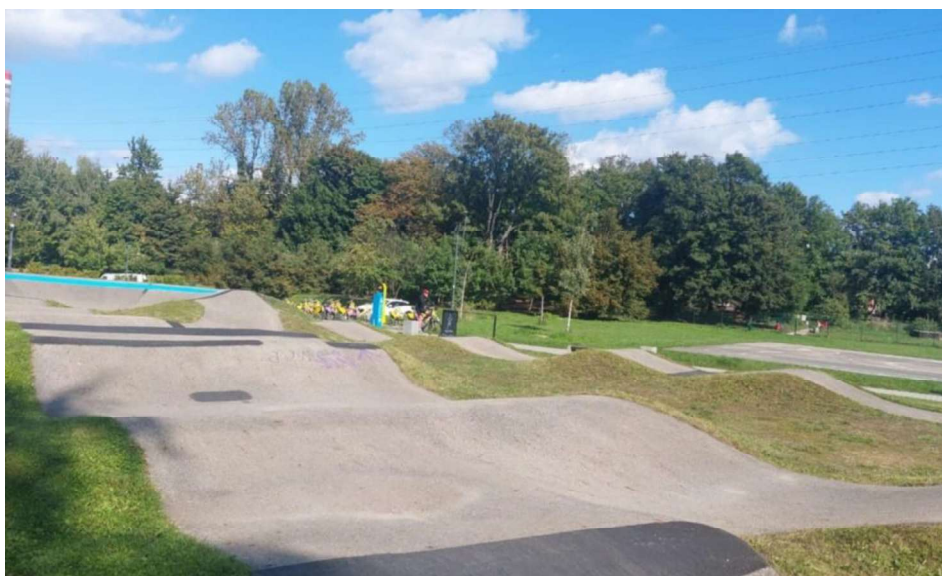
Obiekty kulturalno-widowiskowe

Grupa obiektów kulturalno-widowiskowych obejmuje m.in. muzeum, amfiteatr w Parku Miejskim oraz domy kultury. Obiekty te charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem pod względem funkcji, rozwiązań budowlanych oraz architektury. W 2025 roku skontrolowano **wszystkie 8 obiektów** ujętych w ewidencji. Pomieszczenia obiektów **utrzymane były czysto, w dobrym stanie** sanitarno-technicznym, a zapas środków czystościowych i dezynfekcyjnych był wystarczający.

Tereny rekreacyjne

Do grupy tej zaliczamy parki, zieleńce, skwery, place zabaw, wodny plac zabaw, ścieżki i trasy rowerowe, kąpieliska oraz obiekty sportowe. W roku 2025 **skontrolowano 24** obiekty spośród **25 ujętych** w ewidencji.

W roku 2025 nie stwierdzono naruszeń wymogów sanitarno-higienicznych i technicznych w tej grupie obiektów.

Zdjęcie: Siemianowice Śląskie Skatepark

Targowiska

W roku 2025 skontrolowano **1 spośród 2 obiektów** ujętych w ewidencji PPIS w Katowicach. W trakcie kontroli placu targowego oceniano bieżącą czystość targowiska oraz otoczenia, sposób zagospodarowania odpadów komunalnych, stan techniczno-sanitarny toalet dla klientów. Bieżąca czystość była zachowana, gospodarka odpadami prawidłowa, toalety dla klientów utrzymane były czysto. Stan sanitarny targowiska **ocenia się jako dobry**.

Cmentarze

W roku 2025 skontrolowano wszystkie **8 obiektów** ujętych w ewidencji PPIS w Katowicach. Kontrole sanitarne cmentarzy dotyczyły utrzymania porządku, postępowania z odpadami, odpowiedniego stanu punktów poboru wody oraz stanu ogrodzenia. Stan sanitarno-porządkowy skontrolowanych obiektów ocenia się jako dobry.

W roku 2025 wydano **6 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji**.

Osoby przeprowadzające ekshumację stosowały środki ochrony osobistej. W trakcie ekshumacji wydobytą z grobu ziemię umieszczano na powierzchni zabezpieczonej nieprzepuszczalną, wytrzymałą matą lub jednorazową plandeką. Po wydobyciu szczątków groby zasypywano ziemią wydobytą z grobu. Transport szczątków odbywał się środkami transportu przeznaczonymi do przewozu zwłok.

Ponadto na wniosek Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie wydano **13 postanowień w sprawie sprowadzenia do kraju zwłok z zagranicy.**

Inne obiekty użyteczności publicznej

Do grupy tej należą zakłady pogrzebowe, apteki, stacje paliw, sklepy z odzieżą używaną, administracje, wspólnoty, posesje. W roku 2025 skontrolowano **38 obiektów** spośród **71 ujętych** w ewidencji PPIS w Katowicach. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów **oceniono jako dobry**. Wyjątek stanowił **1 zakład pogrzebowy**, gdzie stwierdzono nieprawidłowo przechowywany sprzęt porządkowy oraz środki dezynfekcyjne, brudną podłogę w chłodni oraz w pomieszczeniu pożegnań. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono **1 grzywnę** w drodze mandatu karnego na kwotę **300,00 zł** oraz wydano doraźne zalecenia, których wykonanie stwierdzono podczas kontroli sprawdzającej.

W związku z nieprzestrzeganiem wymagań higieniczno-sanitarnych w lokalu mieszkalnym w roku 2025 PPIS w Katowicach wydał **1 decyzję administracyjną** z terminem realizacji zarządzeń do 31.01.2026 r.

Imprezy masowe

W ramach nadzoru nad bezpiecznymi warunkami higieniczno-sanitarnymi organizacji imprez masowych, działając na podstawie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, PPIS w Katowicach w 2025 r. **zaopiniował 1 wniosek organizatora dot. organizacji** imprezy masowej pn. „**41 dni Siemianowic Śląskich**”. W trakcie wydarzenia kontrolowano: teren, na którym organizowana była impreza, kabiny sanitarne typu TOI-TOI, stanowiska do mycia rąk, sposób postępowania z odpadami komunalnymi. Kontrola nie wykazała naruszenia przepisów sanitarno-higienicznych.

2. Gospodarka odpadami komunalnymi

PPIS w Katowicach w 2025 roku kontynuował nadzór nad gospodarką odpadami komunalnymi na terenie miasta. Odpady komunalne gromadzone były w pojemnikach lub kontenerach utrzymanych w dobrym stanie sanitarno-higienicznym i technicznym, a następnie odbierane przez firmę uprawnioną do tego celu.

Zgłaszane wnioski mieszkańców Siemianowic Śląskich w zakresie gospodarki odpadami dotyczyły m.in. niewłaściwej lokalizacji pojemników na odpady. Przeprowadzone kontrole nie potwierdziły zasadności interwencji.

W związku ze sprawowanym nadzorem sanitarnym i w ramach współpracy z Wydziałem Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie przeprowadzono wizję objazdową terenu miasta Siemianowice Śląskie. Podczas wizji stwierdzono występowanie dzikich wysypisk śmieci. Zatem wystosowano pismo do Prezydenta Miasta Siemianowice Śląskie, w którym wskazano zaśmiecone tereny oraz wniesiono o podjęcie działań zmierzających do ich usunięcia. W odpowiedzi otrzymano informację o podjętych działaniach tj. o uprzątnięciu zaśmieconych terenów pozostających we władaniu Gminy, poleceniu podległym służbom podjęcia działań w ramach obowiązujących przepisów – w szczególności zobowiązania właścicieli nieruchomości do ich uprzątnięcia.

3. Akcje deratyzacyjne

W ramach wiosennej i jesiennej akcji odszczurzenia na terenie miasta Siemianowice Śląskie, **skontrolowano ogółem 75 obiektów** (obiekty użyteczności publicznej oraz nieruchomości). Za przeprowadzenie akcji odpowiedzialne były administracje, właściciele i zarządcy nieruchomości, którzy zlecali wykonanie prac gospodarzom lub specjalistycznym firmom DDD.

Skontrolowane posesje były prawidłowo przygotowane do akcji odszczurzenia. Ganki piwniczne, strychy oraz tereny wokół posesji były uporządkowane. Drzwi wejściowe do piwnic oraz miejsca wyłożenia trutek przeciw gryzoniom oznakowano odpowiednimi informacjami ostrzegawczymi. Nie stwierdzono nieprawidłowości w przebiegu akcji odszczurzenia.

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach w 2025 roku nadzorował łącznie **74 stałe obiekty nauczania i wychowania**. Nadzór obejmował szkoły wszystkich typów w tym żłobki, przedszkola, placówki pracy pozaszkolnej, placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz placówki wsparcia dziennego. Ponadto nadzorem objęto **20 turnusów w placówkach sezonowego wypoczynku dzieci i młodzieży**, które zostały zorganizowane przez placówki miejskie oraz podmioty prywatne.

Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w roku 2025 **przeprowadzili łącznie 33 kontrole** sanitarne, w tym **31 w placówkach szkolno – wychowawczych**, tj. 4 w żłobkach, 10 w przedszkolach, 12 w szkołach różnego typu, 2 w placówkach wsparcia dziennego, 3 w placówkach wychowania pozaszkolnego oraz **2 kontrole w placówkach sezonowych**.

Podczas bieżącego nadzoru nad placówkami oświatowo-wychowawczymi szczególną uwagę zwracano na:

- stan sanitarno-higieniczny budynków i pomieszczeń w tym sal lekcyjnych i innych sal zajęć dla dzieci i młodzieży;
- warunki oraz sposób sprawowania opieki zdrowotnej nad uczniami w gabinetach profilaktyki i pomocy przedlekarskiej w szkołach;
- warunki sanitarno-higieniczne pracowni chemicznych;
- warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży;
- formy dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach;
- warunki prowadzenia zajęć wychowania fizycznego tj. sal gimnastycznych, zewnętrznych terenów rekreacyjno-sportowych;
- stan sanitarno-techniczny szkolnych i przedszkolnych placów zabaw;
- posiadanie przez placówki certyfikatów zgodności z Polską Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy;
- warunki sanitarnie zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży;
- przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu, wyrobów tytoniowych i e- papierosów.

Budynki skontrolowanych placówek przystosowane były do potrzeb użytkowników, a ich stan sanitarno-higieniczny oceniono jako dobry.

Wszystkie placówki posiadają podłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacji miejskiej.

Zapewniono prawidłowe warunki higieniczno-sanitarne zaplecza sanitarnego i jego wyposażenia. Zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody przy umywalkach, mydła w płynie w dozownikach, elektrycznych suszarek do suszenia rąk bądź papierowych ręczników, papieru toaletowego w kabinach ustępowych lub w ich obrębie.

W ramach *nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży* w 2025 roku PPIS w Katowicach nadzorował **20 szkół** różnego typu. **Skontrolowano 9** szkół przeprowadzając w nich **12 kontroli** sanitarnych. Kontrole sanitarne przeprowadzone w 2025 roku potwierdziły **dobry stan sanitarny i techniczny większości placówek oświatowo – wychowawczych** funkcjonujących na terenie miasta.

W roku 2025 **wyegzekwowano wykonanie zarządzeń 1 decyzji** wydanej w roku 2023 dotyczyło to: Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących MERITUM przy ul. Katowickiej 1, gdzie doprowadzono do prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego szatnię dla uczniów, pomieszczenie natryskowni, pomieszczenie i magazyn na sprzęt sportowy i turystyczny oraz pomieszczenie sanitarne dla nauczycieli wychowania fizycznego przy sali gimnastycznej.

Sytuacja związana ze stanem technicznym w budynkach oświatowych wymaga stałego monitorowania, gdyż przekazywane środki finansowe są ciągle niewystarczające w stosunku do potrzeb placówek. Niewystarczające środki finansowe powodują również nieterminowe realizowanie obowiązków zawartych w wydanych decyzjach administracyjnych oraz konieczność przedłużania terminów ich wykonania.

W roku 2025 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach wydał 5 decyzji zmieniających termin wykonania wydanych zarządzeń. Dotyczyło to:

- „Bajkowego Przedszkola” Niepublicznego przy ul. Kazimierza Pułaskiego 3;
- Przedszkola nr 7 przy ul. Niepodległości 49;
- Szkoły Podstawowej nr 16 przy ul. Karola Szymanowskiego;
- II Liceum Ogólnokształcącego przy ul. Leśnej 1, na rzecz którego wydano 2 decyzje.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

Wychowanie fizyczne w szkole odgrywa istotną rolę w kształtowaniu sprawności fizycznej oraz wspieraniu zdrowego stylu życia, dlatego też sukcesywnie w placówkach sprawdzono **warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego**. Wszystkie skontrolowane placówki w tym zakresie posiadały wystarczające warunki do prowadzenia zajęć i wyposażone były w certyfikowane urządzenia i sprzęt sportowy.

Opieka medyczna w szkołach

Uczniowie powinni mieć możliwość korzystania z opieki pielęgniarki lub higienistki w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Jednakże zauważyć można, iż z roku na rok zmniejsza się liczba pielęgniarek/higienistek środowiska szkolnego sprawujących opiekę nad uczniami w szkołach.

W 5 skontrolowanych szkołach funkcjonowały samodzielne gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej (do własnej dyspozycji), w których kontrole sanitarne nie wykazały zastrzeżeń sanitarnych i higienicznych.

Źródło: własne

W roku 2025 podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych przypominano dyrektorom szkół o kontynuacji programu szczepień dobrowolnych pn. *Program szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV)*, którego głównym założeniem jest ułatwienie dostępności szczepień dla dzieci w wieku 9 – 14 lat.

Zapewnienie uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych

Źródło: Internet

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych placówkach szkoła powinna zapewnić uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych na terenie placówki.

Skontrolowane w tym zakresie placówki zapewniły uczniom szafki z indywidualnymi skrytkami lub inne miejsca m. in. szafki lub regały w klasach na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych.

Zagęszczenie i mikroklimat w pomieszczeniach lekcyjnych

W 2025 r. we wszystkich skontrolowanych placówkach zagęszczenie w salach lekcyjnych utrzymywało się na podobnym poziomie jak w latach ubiegłych. Baza lokalowa nadzorowanych obiektów oceniona została jako dobra. Uczniowie w pomieszczeniach sal lekcyjnych mieli zapewnioną właściwą temperaturę, sprawnie działającą wentylację potwierdzoną corocznymi kontrolami, możliwość bezpośredniego wietrzenia pomieszczeń oraz tam gdzie zachodziła konieczność zabezpieczono okna przed nadmiernym nasłonecznieniem. W skontrolowanych placówkach szkolnych funkcjonowały świetlice prowadzące działalność opiekuńczo – wychowawczą w godzinach dostosowanych do potrzeb uczniów i ich rodziców/opiekunów prawnych.

Przygotowanie do nowego roku szkolnego

W roku 2025 r. pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży dokonali oceny przygotowania placówek do nowego roku szkolnego 2025/2026 pod względem wykonanych remontów, prac konserwatorskich i porządkowych. Informacje na temat remontów zebrano ze szkół na podstawie przeprowadzonych **kontroli sanitarnych**. Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w 1 szkole podstawowej prowadzony był remont korytarzy i pomieszczenia dla intendentki. Ponadto w skontrolowanych placówkach przeprowadzono gruntowne prace porządkowo-konserwatorskie pomieszczeń, ich wyposażenia oraz otoczenia. Zgodnie z uzyskanymi informacjami większość skontrolowanych placówek osiągnęła pełną gotowość do roku szkolnego 2025/2026 do dnia 31.08.2025 r.

Żywnienie w placówkach oświatowo-wychowawczych

Prawidłowe żywienie dzieci i młodzieży stanowi istotny warunek harmonijnego wzrastania i dojrzewania, dobrego stanu zdrowia, sprawności fizycznej oraz zdolności do nauki. Odpowiednia dieta wpływa również na funkcje poznawcze, poziom koncentracji oraz efektywność uczenia się.

W rejestrze PPIS w Katowicach wpisanych było **12 bloków żywieniowych w szkołach**, w tym **4 placówki**, które prowadziły działalność w oparciu o świadczone usługi cateringowe. Przeprowadzone kontrole w blokach żywienia nie wykazały nieprawidłowości.

W roku 2025 PPIS w Katowicach nadzorował **24 kuchnie przedszkolne**. W **16** przedszkolach posiłki przygotowywane były na miejscu, natomiast **8** placówek działało w oparciu o catering. Przeprowadzono w nich **9 kontroli** sanitarnych, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości.

W działających **8 żłobkach**, w tym **7** funkcjonujących w oparciu o catering. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Wszawica

Wszawica pod względem medycznym zaliczana jest do grupy inwazji pasożytniczych i nie znajduje się obecnie w wykazie chorób zakaźnych stanowiącym załącznik do obowiązującej ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (dz. U. z 2025 r. poz. 1675). W związku z tym problem zwalczania zachorowania na wszawicę został przesunięty z działań o charakterze przeciwepidemicznym, dla których prowadzenia właściwa jest Państwowa Inspekcja Sanitarna, na działania znajdujące się w gestii rodziców, placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych.

Źródło: Internet

Kompetencje Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach sprawowania nadzoru bieżącego sprowadzają się do monitorowania skali problemu oraz wsparcia placówek w działaniach edukacyjno-informacyjnych.

Do Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Katowicach nadal zgłaszane są przypadki wystąpienia zachorowań na wszawicę w przedszkolach i szkołach. Powodem utrzymującego się problemu jest brak współpracy rodziców/opiekunów prawnych w zakresie jednoczesowego czyszczenia głów wszystkich dzieci i domowników oraz nieprzyrowadzania dzieci do placówek z niezakończonym procesem leczenia.

Podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę na opracowane przez placówki procedury postępowania w zakresie profilaktyki wszawicy oraz prowadzono edukację w przedmiotowym temacie.

Placówki wypoczynku zimowego i letniego zorganizowanego w obiektach stałych w miejscu zamieszkania

W minionym roku w elektronicznej bazie wypoczynku **zostało zgłoszonych 20 turnusów wypoczynku**, w tym 13 turnusów wypoczynku letniego i 7 turnusów wypoczynku zimowego. Skontrolowano **2** turnusy w trakcie trwającego wypoczynku letniego, na którym przebywało 169 uczestników.

Na terenie miasta Siemianowice Śląskie wypoczynek odbywał się w większości przypadków w obiektach znajdujących się pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach, dlatego przeprowadzane kontrole w trakcie trwania wypoczynku nie wykazały nieprawidłowości.

Dla uczestników organizowano zajęcia w formie warsztatów, gier, zabaw, konkursów, zwiedzania wystaw i wycieczek poza miasto.

Wszystkich organizatorów wypoczynku letniego jak i zimowego poinformowano drogą elektroniczną o konkursach: na najlepiej zorganizowany wypoczynek letni w miejscu zamieszkania - Lato 2025 „Wakacje: Bezpiecznie, Zdrowo i Zabawnie” oraz - Zima 2025 „Ferie: Bezpiecznie, Zdrowo i Zabawnie”.

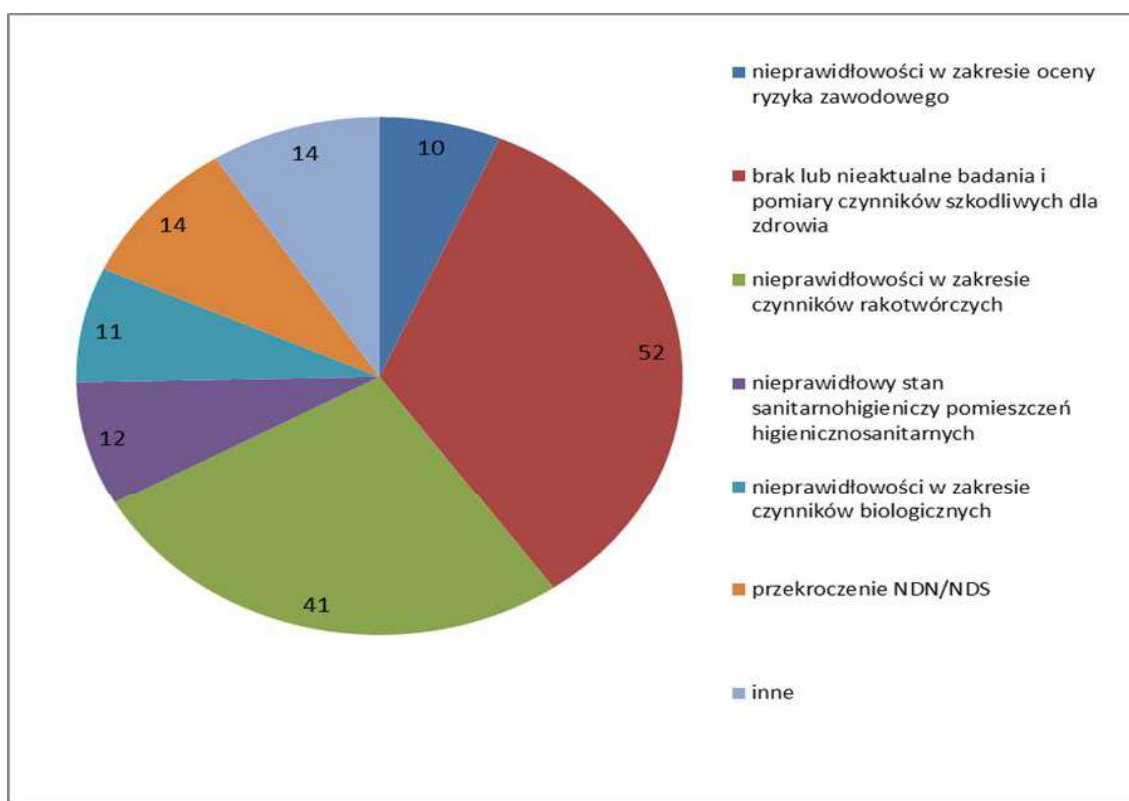
VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

1. Stan sanitarno-higieniczny zakładów pracy

Do zakresu działań Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach należy nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, prowadzenie postępowań w sprawach chorób zawodowych oraz kontrola obrotu substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, nadzór nad przestrzeganiem obowiązków dotyczących wytwarzania, wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych, nadzór nad przestrzeganiem przepisów zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych i/lub nowych substancji psychoaktywnych.

PPIS w Katowicach na terenie miasta Siemianowice Śląskie obejmuje takim nadzorem ogółem **367 obiektów**. W 2025 roku w **64** zakładach pracy przeprowadzono **89 kontroli**. W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru nad zakładami pracy wydano ogółem **20 decyzji administracyjnych**.

Szczegółowy opis nieprawidłowości - zarządzeń ujętych w decyzjach obrazuje poniższy wykres.

Wykaz nieprawidłowości stwierdzonych w czasie kontroli w 2025 roku w Siemianowicach Śląskich.

Warunki pracy

Pracodawca ponosi odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy. Jest obowiązany chronić zdrowie i życie pracowników, poprzez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki. W trakcie kontroli warunki środowiska pracy oceniano między innymi w oparciu o:

- ocenę zgodności wyników pomiarów czynników szkodliwych (fizycznych i chemicznych) wykonywanych na stanowiskach pracy z obowiązującymi normatywami higienicznymi,
- analizę dokonanej przez pracodawcę oceny ryzyka zawodowego na poszczególnych stanowiskach pracy,
- wyposażenie zakładu w środki ochrony zbiorowej i indywidualnej oraz instrukcje stanowiskowe,
- kontrole profilaktycznych badań lekarskich pracowników,
- stan sanitarnohigieniczny poszczególnych pomieszczeń.

W toku realizacji zadań wynikających ze sprawowania nadzoru bieżącego w **5 zakładach** pracy stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) hałasu, w tym w **1 zakładzie** stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) manganu i jego związków nieorganicznych – w przeliczeniu na Mn, oraz w **1 zakładzie** stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) amoniaku. Ogółem PPIS w Katowicach wydał **6 decyzji administracyjnych** dotyczących warunków pracy.

Czynniki o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym

W ramach wykonywanych zadań przeprowadzono kontrole w zakładach pracy, w których stosowane są substancje chemiczne i ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. W 2025 r. wzmożonym nadzorem objęte zostały zakłady, w których występuje narażenie pracowników na substancje reprotoksyczne.

W roku sprawozdawczym **skontrolowano 19 zakładów pracy** spośród **36 zakładów** objętych nadzorem bieżącym. Stwierdzono **nieprawidłowości w 10** z nich. Odnotowano: brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy w postaci substancji rakotwórczej lub reprotoksycznej, zatem pracodawca nie posiadał aktualnych kart badań i pomiarów oraz rejestrów czynników szkodliwych i nie poinformował pracowników o wynikach badań i pomiarów, brak rejestru prac oraz rejestru pracowników zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność

pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, brak szkoleń pracowników w zakresie ryzyka dla zdrowia, jakie wynika z oceny narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, brak przekazania Śląskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu *Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym*. W związku z tym PPIS w Katowicach wydał **10 decyzji administracyjnych**.

Substancje chemiczne i ich mieszaniny

W roku 2025 kontynuowano nadzór nad podmiotami zajmującymi się wytwarzaniem, wprowadzaniem do obrotu, stosowaniem substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie, polegający na kontroli:

- przekazywania prawidłowych informacji w łańcuchu dostaw (karty charakterystyki, raporty bezpieczeństwa chemicznego, scenariusze narażenia, ocena ryzyka zawodowego, itp.) w obrocie krajowym i wewnątrz wspólnotowym;
- zgodności danych w dokumentacji substancji i mieszanin chemicznych;
- zgodności oznakowania na etykietach opakowań substancji i mieszanin chemicznych;
- prawidłowej klasyfikacji zagrożeń substancji i mieszanin chemicznych;
- informowania pracowników o zagrożeniach związanych ze stosowaniem substancji chemicznych w środowisku pracy na podstawie dokumentacji przekazywanej przez producentów/lub dystrybutorów powyższych produktów.

Szczególny nacisk położony był na kontrole podmiotów dystrybuujących oraz stosujących w działalności zawodowej substancje/mieszaniny stwarzające duże ryzyko dla zdrowia.

Na terenie Siemianowic Śląskich przeważają podmioty zajmujące się stosowaniem substancji i mieszanin chemicznych. Kontrolą objęto również zakłady zajmujące się dystrybucją chemikaliów.

W ramach nadzoru nad chemikaliami przeprowadzono **31 kontroli w 31 zakładach pracy**, stwierdzając **nieprawidłowości w 1** z nich. Odnotowano brak spisu oraz kart charakterystyki stosowanych w działalności zawodowej mieszanin klasyfikowanych jako stwarzających zagrożenie, brak zapewnienia pracownikom dostępu do informacji zawartych w kartach charakterystyki w odniesieniu do substancji lub mieszanin, które stosują lub na które mogą być narażeni w trakcie swojej pracy, brak zapewnienia oznakowania zbiorników służących do przechowywania i pracy z substancjami lub mieszaninami zaklasyfikowanymi jako stwarzające zagrożenie ze względu na zagrożenie dla zdrowia lub ze względu na właściwości fizyczne.

PPIS w Katowicach wydał **1** decyzję administracyjną na rzecz galwanizerni.

Produkty biobójcze

W 2025 roku prowadzono nadzór nad przestrzeganiem obowiązków, dotyczących wprowadzania do obrotu, udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych w działalności zawodowej. Produkty biobójcze to produkty do zwalczania organizmów szkodliwych dla zdrowia ludzi lub zwierząt. Jednocześnie mogą one stanowić ryzyko dla ludzi, zwierząt i środowiska. Wzmocnionym nadzorem objęte zostały produkty biobójcze, przeznaczone wyłącznie dla użytkowników profesjonalnych, przeznaczonych do konserwacji drewna oraz materiałów budowlanych, stosowanych w higienie weterynaryjnej dostępnych w sprzedaży stacjonarnej oraz sprzedaży internetowej poprzez platformy e-commerce.

W tym zakresie przeprowadzono **16 kontroli** w **16 zakładach**. Odnotowano nieprawidłowo sporządzoną kartę charakterystyki oraz etykietę wprowadzanego do obrotu produktu biobójczego. PPIS w Katowicach wydał decyzję administracyjną.

Produkty kosmetyczne

W roku 2025 kontynuowano nadzór nad podmiotami zajmującymi się wytwarzaniem i/lub wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych przeprowadzając **2** kontrole w **2** zakładach, które nie wykazały nieprawidłowości.

W trakcie wykonywanych czynności kontrolnych weryfikowano:

- legalność obrotu produktami kosmetycznymi – wpis do rejestru Bazy CPNP,
- zgodność dokumentacji wymaganej przy obrocie produktami kosmetycznymi: raport bezpieczeństwa itp.,
- zgodność oznakowania na etykietach opakowań produktów kosmetycznych,
- prawidłowość składu produktów kosmetycznych.

Ze względu na to, że produkty kosmetyczne aplikowane są przez konsumentów bezpośrednio na skórę i śluzówki, kontrole prowadzone w ramach nadzoru bieżącego jak i w związku z wpływającymi interwencjami pozwalają na weryfikację czy wprowadzane na rynek polski produkty kosmetyczne zapewniają właściwy poziom bezpieczeństwa ich stosowania. Istotną rolę odgrywają tu informacje zawarte na etykiecie gotowego produktu, co jest weryfikowane w pierwszej kolejności podczas działań inspekcyjnych. Sam proces weryfikacji legalności wprowadzania do obrotu na terenie UE związany jest z koniecznością weryfikacji bazy CPNP jak również raportu bezpieczeństwa produktu oraz źródła (dostawcy) pochodzenia kosmetyku. Ponadto w **1 zakładzie pobrano próby produktów kosmetycznych** do badań laboratoryjnych

na zawartość fluoru, formaldehydu oraz oznakowania opakowań, których wyniki nie wykazały nieprawidłowości.

Czynniki biologiczne

Spośród zakładów znajdujących się w ewidencji skontrolowano **18**, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne, przeprowadzając **19** kontroli. Na skutek stwierdzonych uchybień wydano **2 decyzje administracyjne** na rzecz przychodni leczniczej oraz spółki świadczącej usługi obróbki i usuwania odpadów innych niż niebezpieczne, zobowiązujące pracodawców między innymi do: zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego związanego bezpośrednio z narażeniem na czynniki biologiczne, poinformowania pracowników o ryzyku zawodowym i do zapewnienia szkoleń pracownikom wykonującym prace w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi.

2. Choroby zawodowe

PPIS w Katowicach realizując zadania, dotyczące nadzoru nad warunkami pracy prowadził postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych i wydawał imienne decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, bądź o braku podstaw do jej stwierdzenia.

Zgodnie z art. 235¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy za chorobę zawodową uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”. Do celów diagnostyczno-orzecznich w sprawie pracowników występujących o stwierdzenie choroby zawodowej, sporządzane były oceny narażenia zawodowego, uwzględniające informacje dotyczące przebiegu zatrudnienia i narażenia na czynnik szkodliwy dla zdrowia, który mógł być przyczyną choroby zawodowej.

L.p.	Choroba	Ilość stwierdzonych przypadków
1.	Pylica płuc	2
2.	Przewlekłe choroby narządu głosu	1
4.	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	1
	RAZEM	4

Dane o ilości i rodzaju stwierdzonych chorób zawodowych w 2025 r.

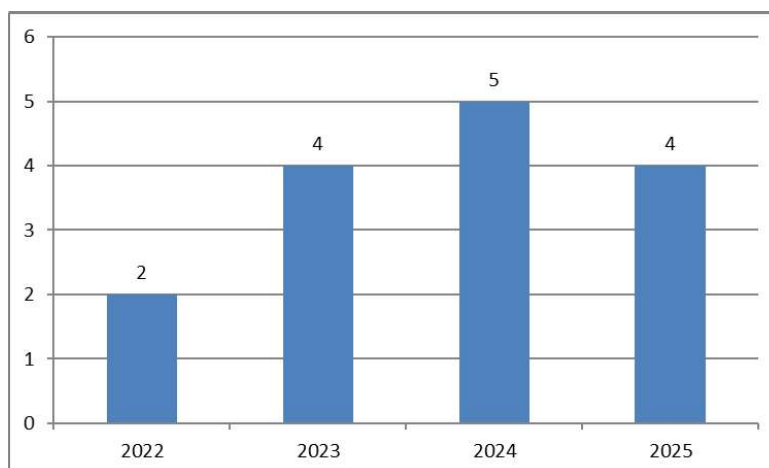
W 2025 r. stwierdzono **4 przypadki chorób zawodowych**, a w 7 przypadkach wydano decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W okresie 2022 - 2025 w zakładach pracy na terenie Siemianowic Śląskich stwierdzono łącznie 15 przypadków chorób zawodowych. Najwięcej stwierdzonych chorób zawodowych odnotowano w 2024 roku, natomiast najmniej w 2022 roku.

Lp.	Choroba zawodowa	2022	2023	2024	2025
1.	Pylica płuc	0	1	2	2
2.	Przewlekłe choroby narządu ruchu	0	1	1	0
3.	Nowotwory złośliwe	0	1	1	0
4.	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego	0	0	1	0
5.	Przewlekłe choroby narządu głosu	2	0	0	1
6.	Uszkodzenie słuchu	0	1	0	0
7.	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	0	0	0	1
	RAZEM	2	4	5	4

Liczba i rodzaj stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2022-2025 w zakładach pracy.

W omawianym okresie najliczniej stwierdzaną chorobą zawodową była pylica płuc. W większości przypadków choroba ta dotyczyła pracowników górnictwa, gdzie jako czynnik przyczynowy wskazano pyły węgla kamiennego zawierające wolną krystaliczną krzemionkę. Pylica płuc jest chorobą, która ujawnia się po okresie narażenia zawodowego liczonym w latach. Powodem jest również długi około 10-letni okres ujawniania się choroby. Należy zaznaczyć, że pylica płuc jest skutkiem braku odpowiednich warunków pracy w latach wcześniejszych.

Analiza zapadalności na choroby zawodowe w Siemianowicach Śląskich w latach 2022 – 2025.

VIII. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowana jest w oparciu o art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i polega na prowadzeniu działań o charakterze profilaktycznym. Działania te mają na celu zapobieganie powstawaniu zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi.

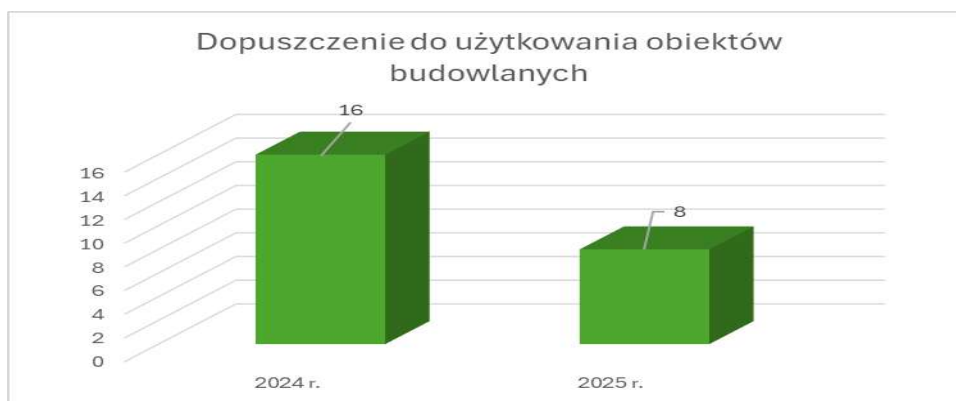
Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajmowane są na wniosek zainteresowanych podmiotów/inwestorów lub w związku z wystąpieniem organów prowadzących postępowanie administracyjne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach w ubiegłym roku sprawował zapobiegawczy nadzór sanitarny polegający w szczególności na:

- opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozami oddziaływania na środowisko,
- wydawaniu opinii w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określenia zakresu raportu dla planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- opiniowaniu warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

1. W 2025 roku wydano **8 opinii dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów nowo wybudowanych lub adaptowanych.**

Dokonywano odbiorów obiektów różnych branż: obiekty działalności leczniczej, obiekty użyteczności publicznej, budynki usługowo-produkcyjne, hale produkcyjno-magazynowe; **wydano również jedno zaświadczenie na potrzeby uzyskania koncesji.**

Dopuszczenie do użytkowania obiektów budowlanych w latach 2024-2025

Wśród najciekawszych wymienić należy:

- budynek usługowo-produkcyjny przy ul. Obwodowej;
- halę produkcyjno-magazynową walcowni kształtowników gorącowalcowanych wraz z budową związanych obiektów budowlanych przy ul. Stalmacha 8;
- lokal usługowy przy ul. Orzeszkowej 2B;
- pomieszczenia centralnej sterylizacji (przebudowa i modernizacja) Centrum Leczenia Oparzeń przy ul. Jana Pawła 2 II;
- budowę kotłowni kotła gazowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą i zagospodarowaniem terenu przy ul. Mysłowickiej.

Hala produkcyjno-magazynowa walcowni kształtowników gorącowalcowanych (źródło własne)

Oceniając stan przygotowania obiektów do odbioru stwierdzić należy, że niezmiennie najlepiej prezentują się obiekty działalności leczniczej.

Problemy podczas kontroli wynikały, podobnie jak w latach poprzednich, głównie z faktu zgłaszania obiektów do odbioru pomimo trwających prac wykończeniowych, a nawet budowlanych. W wielu przypadkach inwestorzy nie byli w stanie przedłożyć podczas kontroli kompletu oryginałów dokumentów odbiorowych.

Wiele obiektów zrealizowanych zostało z nieistotnymi odstępstwami od zatwierzonego projektu, które nie powodowały zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi, a dodatkowo każdorazowo uwzględnione były w dokumentacji powykonawczej oraz oświadczeniu kierownika budowy, poświadczone przez projektanta i inspektora nadzoru (jeśli został ustanowiony).

Liczba opinii dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów spadła, na co wpływ miały:

- rygorystyczne przestrzeganie wymogu, zgodnie z którym opinia sanitarna wydawana była wyłącznie w przypadku załatwienia przez inwestora niezbędnych formalności w organie administracji architektoniczno-budowlanej,
- liczne przypadki wycofania przez inwestorów wniosku o odbiór już w trakcie trwania kontroli, gdy jej przebieg wskazywał na konieczność wydania decyzji stwierdzającej niezgodność wykonania obiektu z projektem budowlanym oznaczającej sprzeciw wobec zamiaru przystąpienia do jego użytkowania,
- duża ilość wniosków niespełniających wymogów formalnych (brak decyzji o pozwoleniu na budowę, projektu budowlanego zaopiniowanego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, oświadczenia kierownika budowy o zakończeniu budowy) skutkujących wysłaniem wezwania i w przypadku nieuzupełnienia wniosku pozostawieniem go bez rozpoznania,
- zdecydowany spadek ilości złożonych wniosków wynikający z interpretacji przepisów ustawy Prawo budowlane przez organ administracji architektoniczno-budowlanej.

2. W ubiegłym roku wydano **7 opinii dotyczących konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.**

Liczba opinii dotyczących obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w latach 2024-2025

Do ciekawszych zaliczyć można:

- budowę budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Telewizyjnej i Wróblewskiego;
- budowę Centrum Handlowo-Usługowego przy ul. Skargi;
- malarnię na terenie zakładu „Kotłomontaż” przy ul. Łączącej 1;
- budowę i modernizację układu drogowego na obszarze przemysłowym Srokowiec.

Ilość opinii dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko utrzymuje się na zbliżonym poziomie; jak w latach ubiegłych, większość z nich dotyczyła przedsięwzięć, których wpływ na środowisko jest niewielki i realizowane będą zgodnie z zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

3. W 2025 roku wydano 1 opinię dotyczącą warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko - dotyczyła ona stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji przy ul. Wyzwolenia.

Liczba opinii dotyczących warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w latach 2024-2025

Liczba opinii w sprawie uzgodnienia środowiskowych uwarunkowań zdecydowanie spadła w porównaniu do 2024 r.

4. W 2025 roku wydano 5 opinii dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Uzgodnienia dotyczyły:

- obszaru w rejonie ulic Chemicznej, Srokowieckiej i Budowlanej (dwa uzgodnienia);
- planu ogólnego miasta (trzy opinie).

Projekty miały na celu m.in.:

- określenie zasad i metod kształtowania ładu przestrzennego poprzez:

1) dostosowanie zapisów planu do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;

2) weryfikację istniejącego i projektowanego przeznaczenia terenu, linii rozgraniczających dróg oraz linii zabudowy w dostosowaniu do stanu faktycznego oraz planowanych inwestycji;

3) stworzenie warunków pod strefę przemysłowo-usługową w południowej części miasta;

- lokalny rozwój zabudowy produkcyjno-usługowej, usługowej i usług handlu wielkopowierzchniowego (w ramach stref funkcjonalnych SG, SU, SH) na terenach rolnych i terenach zieleni nieurządzonej, głównie w południowej części miasta;
- rekultywację terenów poprzemysłowych poprzez ich zagospodarowanie zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem lub pod nowe funkcje, np. dla rozwoju energetyki z odnawialnych źródeł, z usprawnieniem gospodarki odpadami, dbałością i eksponowaniem walorów przyrodniczych terenów zielonych.

Wydano również **1 opinię** dotyczącą **zakresu i stopnia szczegółowości informacji** wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Uzgodnienia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w latach 2024-2025

Ilość opinii dotyczących uzgodnienia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

IX. Interwencje mieszkańców miasta

Zgłoszenia mieszkańców dotyczące nieprawidłowości sanitarno-higienicznych stanowią istotne źródło informacji o stanie sanitarnym miasta oraz pełnią ważną rolę w systemie nadzoru sanitarnego sprawowanego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach. Aktywność społeczna w tym zakresie umożliwia szybkie identyfikowanie zagrożeń dla zdrowia publicznego, które mogą występować zarówno w przestrzeni publicznej, jak i w obiektach mieszkalnych, usługowych czy użyteczności publicznej.

W roku 2025 nieznacznie zmniejszyła się liczba wniesionych przez mieszkańców Siemianowic Śląskich interwencji. W 2025 r. roku **wniesiono 74** (w roku 2024-78). Każde zgłoszenie podlegało analizie pod kątem zasadności oraz potencjalnego wpływu na zdrowie mieszkańców, a w uzasadnionych przypadkach skutkowało podjęciem czynności kontrolnych. W przypadku potwierdzenia łamania przepisów sanitarnych wszczynano postępowanie administracyjne w celu przywrócenia właściwego stanu sanitarnego. Winnych zaniedbań karano grzywną w drodze mandatu karnego. W większości przypadków sygnalizowane nieprawidłowości nie potwierdziły się. Kontrole sanitarne potwierdziły **zasadność 25 interwencji** (34%). Interwencje, których załatwienie nie leżało w kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej przekazane zostały organom właściwym do ich załatwienia m.in. Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Siemianowicach Śląskich, Straży Miejskiej w Siemianowicach Śląskich.

Podobnie jak w roku ubiegłym mieszkańcy Siemianowic Śląskich najczęściej składali interwencje w zakresie nieprawidłowego stanu sanitarno-porządkowego **obiektów użyteczności publicznej**. Wniesiono **42** interwencje (w roku 2024 - 37) z czego **16** (38%) było zasadnych. Zgłaszane interwencje dotyczyły uciążliwych lokatorów oraz nieprawidłowego stanu sanitarnego lokali mieszkalnych, balkonów, bytowania na nich gołębi, obecności insektów, nieprawidłowego stanu sanitarnego posesji tj. zanieczyszczenia terenu odchodami gołębi, zalania piwnic fekaliami, hałasu, uciążliwych zapachów.

Ogółem przeprowadzono **39 kontroli** w 26 obiektach.

Potwierdzone kontrolą nieprawidłowości dotyczyły:

10 lokali mieszkalnych, gdzie stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny

tj. zawilgocenie, brudne podłogi i wyposażenie, dużą ilość nagromadzonych ubrań i tekstyliów oraz worków z odpadami bytowo-gospodarczymi. W związku z tym wystosowano pisma do lokatorów, administratorów oraz wydano zalecenia doraźne, których wykonanie potwierdziły kontrole sprawdzające. Ponadto PPIS w Katowicach wydał **1 decyzję administracyjną**.

3 posesji, gdzie podczas kontroli stwierdzono zanieczyszczonej odchodami gołębi elewację budynku, zalanie piwnic nieczystościami płynnymi, zalegające w pomieszczeniu byłego zsypu rzeczy osoby bezdomnej. W związku z tym wydano zalecenia doraźne, których wykonanie potwierdziły kontrole sprawdzające.

W roku 2025 odnotowano **5** interwencji dotyczących **jakości wody** przeznaczonej do spożycia. Zgłoszone nieprawidłowości dotyczyły nieakceptowalnej barwy wody, nieodpowiedniego zapachu, obecności osadów na urządzeniach sanitarnych oraz nieprawidłowych parametrów mikrobiologicznych wody. Wszystkie zgłoszone interwencje zostały rozpatrzone zgodnie z kompetencjami. Na podstawie wykonanych badań laboratoryjnych stwierdzono, że **3 interwencje były zasadne** dot. to budynków mieszczących się przy ul. Powstańców 46a, Mysłowickiej 15a i Cyprysowej 16. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach zwracał się każdorazowo do Wodociągów Siemianowickich Aqua-Sprint Sp. z o.o. o podjęcie działań naprawczych zmierzających do poprawy jakości wody. Przesłane do PPIS w Katowicach wyniki badań wody potwierdziły skuteczność podjętych działań.

W 2025 roku do PPIS w Katowicach wniesiono **25** interwencji w sprawach nieprawidłowości zaobserwowanych w **obiektach produkcji i obrotu żywnością oraz zakładach żywienia zbiorowego** (w roku 2024 – 35), z czego **6** (24%) było zasadnych. W toku prowadzonych postępowań administracyjnych nałożono **3 grzywny w drodze mandatu karnego, wydano 1 decyzję administracyjną** nakazującą usunięcie stwierdzonych uchybień.

Kwestionowano m.in.:

- oferowanie do sprzedaży i konsumpcji środków spożywczych oraz posiłków o niewłaściwej jakości zdrowotnej,
- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, urządzeń i sprzętów,
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń,
- oferowanie do sprzedaży środków spożywczych po upływie terminów przydatności do spożycia i dat minimalnej trwałości,
- niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych,
- niehigieniczną formę sprzedaży środków spożywczych.

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości zostały usunięte w drodze realizacji zaleceń pokontrolnych.

W 2025 roku nieznacznie zwiększyła się liczba uwag w sprawie naruszeń sanitarnych w **placówkach oświatowo-wychowawczych**. Rozpatrzono łącznie **5 wniosków** (w roku 2024-4), w tym **2 (40%)** były uzasadnione. Zgłoszone wnioski dotyczyły: w żłobkach brudnej bielizny pościelowej i zbyt małej częstotliwości prania bielizny pościelowej dzieci, załatwiania potrzeb fizjologicznych przez dzieci na nocnikach poza pomieszczeniami sanitarnymi oraz zbyt małej ilości personelu w stosunku do liczby dzieci; w przedszkolach i szkołach występowania zachorowań na wszawicę oraz nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego w toaletach.

Przeprowadzone kontrole sanitarne potwierdziły **zasadność 2** złożonych wniosków dot. przedszkola i szkoły, gdzie potwierdzono wystąpienie zachorowań na wszawicę oraz występowanie zacieków na suficie w toalecie przy stołówce i szatni przy sali gimnastycznej.

W pierwszym przypadku PPIS w Katowicach zalecił zintensyfikowanie działań edukacyjnych rodziców w zakresie zwalczania i profilaktyki wszawicy oraz w miarę możliwości przeprowadzenie profilaktycznych przeglądów czystości skóry głowy i włosów u dzieci przez pielęgniarkę oraz poinformował o możliwości skorzystania z materiałów informacyjnych na temat wszawicy w tym broszurek i ulotek znajdujących się na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Katowicach (www.gov.pl).

W drugim przypadku kontrola szkoły podstawowej potwierdziła występowanie zacieków w związku z czym PPIS w Katowicach wydał zalecenia mające na celu doprowadzenie do prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego ww. pomieszczeń. O wykonaniu zaleceń tutejszy organ został powiadomiony przez dyrekcję szkoły.

W wyniku otrzymanych zgłoszeń PPIS w Katowicach w roku 2025 przeprowadził ogółem **2 kontrole interwencyjne** (w roku 2024 – 1) w szpitalu i gabinecie stomatologicznym. Zgłoszenia dotyczyły nieprzestrzegania procedur medycznych w trakcie zabiegu, niewłaściwej realizacji i dokumentowania procedury dekontaminacji wyrobów medycznych. **W 1 przypadku tj. w gabinecie stomatologicznym potwierdzono zasadność** wniesionej interwencji (50%). Stwierdzone nieprawidłowości usunięto na skutek wydanych zaleceń pokontrolnych.

X. Działalność w zakresie promocji zdrowia i komunikacji społecznej

Działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia realizowane w 2025 r. przez Powiatową Stację Sanitarно-Epidemiologiczną w Katowicach wynikały z zapisów art. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministerstwa Zdrowia oraz założeń Narodowego Programu Zdrowia, a także z aktualnej sytuacji epidemiologicznej i potrzeb zdrowotnych mieszkańców miasta Siemianowice Śląskie. Pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej PSSE w Katowicach prowadzili działania programowe i nieprogramowe, obejmujące akcje, kampanie i przedsięwzięcia edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, kadry pedagogicznej, rodziców, pracowników ochrony zdrowia oraz ogółu społeczeństwa. Celem działań było promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych oraz zwiększanie świadomości czynników ryzyka chorób. Działania koncentrowały się na realizacji programów profilaktycznych w placówkach oświatowych, prowadzeniu zajęć edukacyjnych i poradnictwa, organizacji szkoleń oraz opracowywaniu i upowszechnianiu materiałów informacyjno-edukacyjnych. W ramach diagnozy przedsięwzięć prozdrowotnych w placówkach nauczania i wychowania oraz monitorowania programów prozdrowotnych Państwowej Inspekcji Sanitarnej pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej w 2025 przeprowadzili 13 wizytacji. Zasięg działań edukacyjnych był znaczący, co potwierdza zasadność ich dalszej realizacji na terenie miasta Siemianowice Śląskich. Działaniami edukacyjnymi objęto 160 210 osób.

1. Realizacja programów w obszarze promocji zdrowia i zapobiegania chorobom zależnym od stylu życia

- Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne” był realizowany w przedszkolach i skierowany do dzieci w wieku 5–6 lat, ich rodziców oraz opiekunów. Celem programu było zwiększenie wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych. Program realizowano we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W ramach programu wykorzystywano m.in. publikację edukacyjną „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”, animowany film edukacyjny oraz scenariusze zajęć przeznaczone dla nauczycieli i dzieci sześciolatków. Informacje o programie oraz materiały edukacyjne były dostępne na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/psse-katowice/ekologiczny-program-dla-przedszkoli-pt-skad-sie-biora-produkty-ekologiczne>. W roku szkolnym 2024/2025 program

zrealizowano w 8 placówkach przedszkolnych. Programem objęto 1186 dzieci oraz ich rodziców. W ciągu roku publikowano również materiały informacyjne w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej, które dotarły do 2173 odbiorców. W wielu placówkach program został rozszerzony o dodatkowe działania edukacyjne, w tym m.in. wycieczki do sklepów z żywnością ekologiczną, zajęcia kulinarne, pokazy multimedialne, wycieczki do ogródków działkowych, degustacje, zajęcia dotyczące kaloryczności posiłków oraz uprawy warzyw w przedszkolnych ogródkach. Organizowano również konkursy, zabawy ruchowo-muzyczne oraz zajęcia edukacyjne związane ze zdrowym odżywianiem. Podczas realizacji programu dzieci zapoznawały się z podstawowymi informacjami dotyczącymi pracy rolnika i pszczelarza. Realizacja programu w wielu placówkach odbywała się przy wsparciu lokalnych instytucji i podmiotów, lokalnych sprzedawców i ogrodników, gospodarstw ekologicznych, pszczelarzy, lokalnych przedsiębiorców.

*Klub Zdrowego Przedszkolaka. Warsztaty w Przedszkolu nr 20 Zielona Kraina
w Siemianowicach Śląskich*

- Program „Trzymaj Formę”

W 2025 r. zrealizowano XVIII edycję ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Trzymaj Formę”, współorganizowanego z Polską Federacją Producentów Żywności Związek Pracodawców. Program obejmował treści dotyczące odpowiedzialnych zakupów, segregacji odpadów oraz niemarnowania żywności. Działania programowe skierowane były do uczniów klas V–VIII szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów. Celem programu była edukacja zdrowotna oraz trwałe kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej, ze szczególnym uwzględnieniem zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. W roku szkolnym 2024/2025 adresatami pośrednimi programu byli koordynatorzy szkolni, w tym nauczyciele oraz pielęgniarki medycyny szkolnej. Program realizowany był metodą projektu, co pozwalało na wykraczanie poza podstawę programową oraz standardowe programy nauczania.

Informacje o programie oraz materiały edukacyjne były dostępne na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/psse-katowice/programy>. Na potrzeby programu funkcjonowała również dedykowana strona internetowa: <https://www.trzymajforme.pl>. Dodatkowym działaniem w ramach programu był ogólnopolski „Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia”, w którym mogli uczestniczyć także uczniowie szkół niebiorących udziału w programie. W programie uczestniczyło 2952 uczniów, rodziców i realizatorów. W trakcie roku prowadzono również działania informacyjne w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej, które dotarły do 5218 odbiorców.

- Światowy Dzień Zdrowia

W ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia, które w 2025 roku przebiegały pod hasłem „Zdrowe początki, pełna nadziei przyszłość” przeprowadzono akcję informacyjną skierowaną do dzieci i młodzieży z siemianowickich placówek nauczania, wychowania i opieki, kadry pedagogicznej oraz pracowników służby zdrowia. Informacje dotyczące tematyki Hasła Roku zostały zamieszczone na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Katowicach. Zgodnie ze stanowiskiem Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) temat Hasła Roku 2025 koncentrował się na zapewnieniu zdrowia od najmłodszych lat, ponieważ odpowiedni start w życie ma kluczowy wpływ na zdrowie i jakość życia w przyszłości.

Prowadzono działania promocyjno-informacyjne za pośrednictwem mediów społecznościowych. Łącznie działaniami informacyjnymi objęto 10628 mieszkańców miasta Siemianowice Śląskie.

- Działania z zakresu profilaktyki nikotynowej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach realizuje cyklicznie działania profilaktyczne oraz kampanie społeczne związane z tematyką profilaktyki antytytoniowej:

a) w ramach Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maja) oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu (trzeci czwartek listopada) zamieszczano informacje dotyczące szkodliwości palenia tytoniu w mediach społecznościowych. Materiały informacyjne, w tym prezentacje multimedialne dotyczące zagrożeń zdrowotnych związanych z używaniem wyrobów nikotynowych, zostały również przekazane do szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu miasta Siemianowice Śląskie celem wykorzystania przez nauczycieli w bieżącej pracy dydaktycznej. Łączna liczba odbiorców 17739.

b) w ramach profilaktyki palenia tytoniu przeprowadzono szereg zajęć edukacyjnych dotyczących szkodliwości palenia tradycyjnych papierosów oraz e-papierosów.

W związku z narastającym problemem używania przez dzieci i młodzież wyrobów nikotynowych, w szczególności e-papierosów oraz tytoniu podgrzewanego (np. GLO, IQOS), szkoły zgłaszały zapotrzebowanie na realizację zajęć edukacyjnych przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej PSSE w Katowicach. Podczas prowadzonych zajęć szczególny nacisk kładziono na negatywne skutki zdrowotne palenia papierosów i e-papierosów. W roku szkolnym 2024/2025 dodatkowo rozszerzono tematykę zajęć o zagrożenia zdrowotne wynikające z używania woreczków nikotynowych oraz snusów. W realizowanych działaniach edukacyjnych uczestniczyli uczniowie w wieku 12–19 lat. Na potrzeby zajęć opracowano i wykorzystywano prezentacje edukacyjne wzorowane na materiałach przygotowanych przez Ministerstwo Zdrowia.

Ponadto pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej prowadzili wykłady oraz działania informacyjno-edukacyjne skierowane do młodzieży i osób dorosłych, a także organizowali stoiska edukacyjne podczas wydarzeń miejskich na terenie Siemianowic Śląskich. Odwiedzający stoiska mieli możliwość zapoznania się z konsekwencjami zdrowotnymi palenia tytoniu oraz używania innych wyrobów nikotynowych, m.in. poprzez prezentacje materiałów edukacyjnych i pomiary zawartości tlenku węgla w wydychanym powietrzu. Stoiska edukacyjne PSSE w Katowicach w mieście odwiedziło ok 1400 osób.

Międzypokoleniowy Festyn Profilaktyczny w Siemianowicach Śląskich

- „Czyste powietrze wokół nas”

Głównym celem Programu jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi. Program ma za zadanie: wykształcić umiejętności rozpoznawania różnych źródeł dymów, zwiększyć wrażliwość dzieci na szkodliwość dymu papierosowego, zwiększyć poziom wiedzy na temat skutków palenia papierosów, zwiększyć wrażliwość dzieci na miejsca, w których mogą być narażone na dym tytoniowy. Program realizowało 8 przedszkoli, edukacją objęto około 1273 odbiorców.

- „Bieg po zdrowie”

Program skierowany był do dzieci w wieku 9–10 lat, ich nauczycieli oraz rodziców. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów w zakresie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem szkodliwości palenia papierosów, a także kształtowanie postaw sprzyjających prowadzeniu zdrowego stylu życia. Program koncentruje się na przekazywaniu wiedzy dotyczącej zachowań prozdrowotnych oraz rozwijaniu umiejętności podejmowania odpowiedzialnych decyzji zdrowotnych. W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu „Bieg po zdrowie” zgłosiło się 9 placówek oświatowych. Informacje dotyczące programu oraz materiały edukacyjne były dostępne na stronie internetowej PSSE w Katowicach. W programie „Bieg po zdrowie” wzięli udział uczniowie klas czwartych siemianowickich szkół podstawowych - 503 oraz ich rodzice i opiekunowie. W trakcie roku prowadzono również działania informacyjne w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej PSSE w Katowicach, które dotarły do 1249 odbiorców.

2. Skutki zdrowotne zażywania nowych substancji psychoaktywnych

- Smak życia czyli debata o dopalaczach

Celem programu jest profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu nowych substancji psychoaktywnych (NSP) w środowisku dzieci i młodzieży. Program ma za zadanie dostarczyć młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami. Program bazuje na metodach aktywizujących, a jego zaletą jest uniwersalność, elastyczność oraz prostota zastosowania. W realizację programu zaangażowało się 9 szkół podstawowych z Siemianowic Śląskich.

Łącznie w programie wzięło udział 632 odbiorców, głównie uczniów w wieku 13-15 lat oraz ich rodziców i opiekunów. W ramach omawianej tematyki w mediach społecznościowych zamieszczono/udostępniono 14 postów, które obejrzało 1755 osób.

- Program ARS, czyli jak dbać o miłość?

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość” realizowany był na terenie miasta Siemianowice Śląskich jako działanie z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu, tytoniu oraz innych substancji psychoaktywnych. Głównym celem programu jest edukacja młodzieży szkół ponadpodstawowych w zakresie zdrowotnych i społecznych skutków używania substancji psychoaktywnych. Uczestnicy programu zdobywali wiedzę dotyczącą wpływu spożywania alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych na relacje międzyludzkie, zdrowie oraz możliwości podejmowania istotnych wyborów życiowych. Istotnym elementem programu było kształtowanie postaw odpowiedzialności w kontekście przyszłych ról rodzicielskich, a także zwiększanie świadomości na temat szkodliwego wpływu używania substancji psychoaktywnych przez kobiety w ciąży na zdrowie ich potomstwa. Informacje dotyczące programu oraz materiały edukacyjne były dostępne na stronie internetowej PSSE w Katowicach. Realizację programu zadeklarowało 6 szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Siemianowice Śląskie, a działaniami edukacyjnymi objęto 719 uczniów i ich rodziców.

W ramach obchodów Światowego Dnia FAS (Płodowy Zespół Alkoholowy), przypadającego 9 września, przygotowano i opublikowano w mediach społecznościowych materiały informacyjne mające na celu zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej negatywnych skutków spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży – 678 odbiorców.

- Nowe narkotyki nowe zagrożenia

Pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Katowicach, w ramach działań mających na celu ograniczanie zjawiska występowania nowych substancji psychoaktywnych, tzw. „dopalaczy”, realizowali działania edukacyjno-profilaktyczne skierowane do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych. W ramach prowadzonych działań:

- a) przeprowadzono 2 zajęcia edukacyjne z zakresu profilaktyki używania nowych substancji psychoaktywnych w szkołach podstawowych z terenu miasta Siemianowice Śląskie, w których wzięło udział 40 osób;
- b) przeprowadzono zajęcia edukacyjne z zakresu profilaktyki używania nowych substancji dla rodziców i Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej nr 13 w Siemianowicach Śląskich – 65 odbiorców;

c) publikowano materiały edukacyjno-informacyjne w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Katowicach. Łączna liczba odbiorców 11586.

Dodatkowo pracownicy Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej uczestniczyli w piknikach oraz wydarzeniach prozdrowotnych organizowanych na terenie miasta Siemianowice Śląskie. Podczas wydarzeń przygotowano stoiska informacyjno-edukacyjne, na których prezentowano m.in. narkogogle obrazujące zaburzenia percepcji po zażyciu narkotyków oraz walizki edukacyjne ukazujące skutki zdrowotne stosowania nowych substancji psychoaktywnych. Na stoiskach informacyjnych rozdawano ulotki i materiały edukacyjne dotyczące zagrożeń wynikających z używania nowych substancji psychoaktywnych. Działaniami edukacyjnymi objęto ok. 1400 mieszkańców miasta Siemianowice Śląskie.

Nowe Narkotyki – Nowe Zagrozenia. Prelekcja dla rodziców. Szkoła Podstawowa nr 13 w Siemianowicach Śląskich

3. Programy i interwencje profilaktyki chorób onkologicznych

W 2025 r. realizowano zadania z zakresu profilaktyki chorób onkologicznych. Głównymi adresatami działań edukacyjnych byli mieszkańcy miasta Siemianowice Śląskie, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół, ich rodziców, opiekunów oraz kadry pedagogicznej. Wiodącym celem prowadzonych działań było kształtowanie odpowiedzialności za zdrowie i życie własne oraz swojego otoczenia w ramach profilaktyki nowotworów, zarówno u kobiet, jak i u mężczyzn. W ramach działań edukacyjnych opracowano i udostępniano materiały informacyjno-edukacyjne, w tym:

a) infografiki dotyczące zasad prawidłowego odżywiania w chorobach nowotworowych, przygotowane m.in. w ramach obchodów Dnia Walki z Rakiem oraz kampanii „Różowy październik i „MOVEMBER”.

- b) infografiki poświęcone zależności pomiędzy spożywaniem alkoholu a ryzykiem rozwoju chorób nowotworowych;
- c) materiały edukacyjne z zakresu profilaktyki raka piersi;
- d) materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki raka jąder;
- e) infografiki poświęcone zagadnieniom psychoonkologii;
- f) infografiki prezentujące rolę aktywności fizycznej w profilaktyce chorób nowotworowych; g) materiały edukacyjne dotyczące znaczenia badań cytologicznych w profilaktyce raka szyjki macicy.

Materiały edukacyjne z zakresu profilaktyki chorób onkologicznych były udostępniane w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Katowicach, m.in. w ramach obchodów Światowego Dnia Onkologii oraz kampanii informacyjnych dotyczących nowotworów kobiecych i męskich. Działaniami edukacyjnymi objęto 16677 mieszkańców miasta Siemianowice Śląskie.

W ramach profilaktyki chorób onkologicznych zespół Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej PSSE w Katowicach koordynował i realizował programy edukacyjne ukierunkowane na podnoszenie świadomości zdrowotnej społeczeństwa.

Dzień Pacjentów Szpitali Powiatowych w Siemianowicach Śląskich

- „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Program „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”, ma na celu zmniejszenie występowania raka szyjki macicy oraz ograniczenie umieralności z powodu tej choroby. Celem głównym programu jest podniesienie poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej w zakresie profilaktyki raka szyjki macicy, natomiast cele szczegółowe obejmują:

- a) zwiększenie wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy oraz roli HPV w jego powstawaniu;
- b) kształtowanie świadomości dotyczącej czynników zwiększających ryzyko zachorowania na raka szyjki macicy;
- c) motywowanie kobiet do regularnego i systematycznego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie;
- d) przygotowanie dzieci i młodzieży do pełnienia roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym;
- e) dostarczenie informacji o świadczeniodawcach realizujących badania cytologiczne. Program adresowany jest do młodzieży szkół ponadpodstawowych, a także do kadry pedagogicznej. Wprowadzenie edukacji prozdrowotnej w zakresie raka szyjki macicy do szkół przyczynia się do podniesienia poziomu wiedzy zdrowotnej młodzieży oraz kształtowania postaw sprzyjających profilaktyce zdrowotnej.

Szkolenie z metodyki programu zostało przeprowadzone w formie zdalnej przez Fundację „Gwiazda Nadziei”. Na szkoleniu wykłady wygłosili specjaliści, którzy przekazali wiedzę merytoryczną z zakresu profilaktyki raka szyjki macicy oraz zakażeń HPV.

Program posiada dedykowaną stronę internetową www.pierwszykrok.edu.pl oraz materiały informacyjne publikowane w mediach społecznościowych.

Dodatkowo przeprowadzono wsparcie metodyczne dla nowych realizatorów programu.

Program „Wybierz życie pierwszy krok zrealizowano w 8 szkołach ponadpodstawowych. Edukacją objęto 1229 uczniów i rodziców.

- Profilaktyka promieniowania UV – „Łap słońce z głową”

Działania informacyjno-edukacyjne z zakresu profilaktyki promieniowania UV realizowane na terenie miasta Siemianowice Śląskich pod hasłem „Łap słońce z głową” obejmowały upowszechnianie informacji oraz materiałów edukacyjnych za pośrednictwem mediów społecznościowych (Facebook, Instagram i Platformie X) oraz stronie internetowej PSSE w Katowicach. Popularyzacja treści merytorycznych w mediach uzyskała 15497 odbiorców. Publikowane treści merytoryczne miały na celu zwiększenie świadomości zdrowotnej w zakresie

zagrożeń wynikających z nadmiernej ekspozycji na promieniowanie ultrafioletowe. Celem szczególnym działań była edukacja dzieci i młodzieży szkolnej, rodziców, kadry pedagogicznej oraz mieszkańców Siemianowic Śląskich w zakresie zasad ochrony skóry przed promieniowaniem UV oraz profilaktyki chorób skóry, w tym nowotworów. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do podmiotów współpracujących, a także realizowano działania edukacyjne podczas wydarzeń plenerowych oraz na piknikach rodzinnych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 1868 mieszkańców Siemianowic Śląskich, przyczyniając się do wzrostu świadomości zdrowotnej w zakresie bezpiecznych zachowań związanych z ekspozycją na promieniowanie UV.

- Program „Znamie? Znam je!”

Celem głównym programu „Znamie? Znam je!” realizowanego na terenie miasta Siemianowice Śląskie jest upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy na temat profilaktyki czerniaka skóry oraz wskazywanie czynników ryzyka związanych z jego rozwojem. Program koncentruje się na kształtowaniu odpowiednich postaw prozdrowotnych, zwiększaniu świadomości zagrożeń oraz promowaniu odpowiedzialnych zachowań w zakresie ochrony skóry. W ramach zajęć edukacyjnych uczestnicy zdobywają umiejętności samobadania skóry oraz rozpoznawania zmian skórnych o charakterze podejrzanym, zgodnie z zasadami ABCDE czerniaka. Informacje o programie rozpowszechniano za pośrednictwem mediów społecznościowych PSSE w Katowicach. Wsparcie realizacji programu obejmowało szkolenie metodyczne dla realizatorów oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych w formie tradycyjnej i elektronicznej. Działania informacyjno-edukacyjne prowadzone w ramach programu przyczyniły się do zwiększenia poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej wśród dzieci i młodzieży oraz promowania wczesnego wykrywania zmian nowotworowych skóry. Program został zrealizowany w 8 szkołach ponadpodstawowych z terenu Siemianowic Śląskich. Edukacją łącznie objęto 729 uczniów i rodziców.

4. Działania w zakresie chorób zakaźnych

- Profilaktyka HIV/AIDS

W ramach realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS w 2025 roku na terenie miasta Siemianowice Śląskie prowadzone były działania edukacyjno-informacyjne, których głównym celem było zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej mieszkańców w zakresie HIV/AIDS oraz kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec osób żyjących z HIV. Odbiorcami działań byli uczniowie szkół

podstawowych i ponadpodstawowych, pracownicy ochrony zdrowia, pacjenci korzystający ze świadczeń zdrowotnych, pracownicy firm oraz ogół mieszkańców Siemianowic Śląskich. Działania miały charakter powszechny i były kierowane do różnych grup wiekowych oraz zawodowych. Realizacja celów programu odbywała się poprzez:

- a) organizację obchodów Światowego Dnia Pamięci Zmarłych na AIDS;
- b) organizację obchodów Światowego Dnia AIDS;
- c) dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych;
- d) opracowywanie i publikację postów oraz grafik dotyczących profilaktyki HIV/AIDS i testowania w kierunku HIV w mediach społecznościowych;
- e) promocję kampanii społecznych dotyczących profilaktyki HIV/AIDS w mediach społecznościowych.

Wszystkie wymienione działania miały charakter informacyjno-edukacyjny i przyczyniły się do zwiększenia świadomości zdrowotnej mieszkańców Siemianowic Śląskich w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV oraz przeciwdziałania stygmatyzacji osób żyjących z HIV. Łącznie działaniami objęto 2381 osób.

- Program „Podstępne WZW”

Celem programu „Podstępne WZW”, realizowanego na terenie miasta Siemianowice Śląskie, było uświadamianie młodzieży szkolnej zagrożeń wynikających z zakażeń wirusami zapalenia wątroby typu A, B i C (HAV, HBV, HCV) oraz zwrócenie uwagi na znaczenie profilaktyki zakażeń krwiopochodnych. Program koncentrował się na przekazywaniu wiedzy dotyczącej dróg zakażenia wirusami zapalenia wątroby, zasad zapobiegania zakażeniom, w tym w kontekście wykonywania zabiegów medycznych, kosmetycznych oraz przerwania ciągłości tkanek. Szczególną uwagę zwracano na charakterystykę zakażeń wirusami HBV i HCV, które często przebiegają bezobjawowo, a także na znaczenie profilaktyki WZW typu A, zwłaszcza w związku z podróżami do regionów endemicznego występowania wirusa HAV. Materiały edukacyjne programu, w tym prezentacje multimedialne, poradniki, spoty edukacyjne, karty pracy oraz ankiety, były udostępniane w formie elektronicznej za pośrednictwem strony internetowej <https://edu.gwiazdanadziei.pl/podstepne-wzw/> oraz dystrybuowane w wersji papierowej w placówkach oświatowych. W roku szkolnym 2024/2025 program zrealizowano w 8 siemianowickich szkołach ponadpodstawowych. Działania edukacyjne realizowano wśród 1142 uczniów i rodziców. Promowano program w mediach społecznościowych (Facebook, Instagram, Platforma X) – 998 odbiorców.

- Wirusosochrona

Wojewódzka akcja informacyjno-edukacyjna realizowana była w klasach I-III w szkołach podstawowych na terenie Siemianowic Śląskich. Celem akcji było wzmocnienie działań przeciwepidemicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych poprzez przeprowadzenie zajęć profilaktycznych dla najmłodszych uczniów, przypominających o przestrzeganiu podstawowych zasad higieny oraz zwrócenie uwagi na znaczącą rolę higieny jako podstawowego środka zapobiegania przenoszenia się wirusów. W trakcie zajęć dzieci mogły pogłębić wiedzę z zakresu zapobiegania chorobom zakaźnym przenoszonym drogą kropelkową, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki COVID-19 i grypy. Każda szkoła przystępująca do akcji otrzymała elektroniczny pakiet materiałów edukacyjnych między innymi: plakat opracowany na potrzeby realizacji akcji, ulotki, tablicę edukacyjną z krzyżówką, kolorowankę. Edukacją objęto 414 dzieci.

5. Promocja szczepień ochronnych

W 2025 roku włączyliśmy się w kampanie:

- a) Mamo, Tato – pamiętajcie o moich szczepieniach, której celem jest przekazywanie rzetelnej wiedzy na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych, aby w przyszłości pomogła młodym osobom, rodzicom w racjonalnym podejmowaniu decyzji odnośnie szczepień.
- b) Kampanię informacyjno-edukacyjną „Jesień bez infekcji”, której celem była promocja szczepień ochronnych przeciwko chorobom infekcyjnym, nasilającym się w sezonie jesienno-zimowym (grypa, covid-19, RSV, krztusiec, pneumokoki). Kampania obejmowała trzy grupy adresatów: seniorów, kobiety w ciąży oraz pracowników i pracodawców.
- c) Ogólnopolską kampanię społeczną „Zwykły kaszel czy objaw gruźlicy? Sprawdź!”. Celem kampanii było zwiększenie świadomości społecznej na temat gruźlicy – choroby, która mimo postępu medycyny wciąż stanowi istotne zagrożenie zdrowia publicznego. Działania kampanijne mają również na celu obalenie mitów i stereotypów związanych z gruźlicą oraz promowanie profilaktyki i wczesnej diagnostyki.
- d) Ogólnopolską kampanię „Jedno szczepienie – podwójna ochrona” – akcja skierowana do kobiet w ciąży. Głównym celem szczepienia jest ochrona noworodków i niemowląt w pierwszych miesiącach życia przed zachorowaniem i hospitalizacją z powodu krztuśca. Akcję prowadzono głównie w aptekach, gabinetach ginekologicznych i przychodniach POZ. Działaniami związanymi z promocją szczepień ochronnych objęto 8308 odbiorców.

IX Piknik Zdrowia. Park Pszczelnik w Siemianowicach Śląskich

6. Inne działania w ramach edukacji zdrowotnej

1. EFSA - po raz kolejny włączyliśmy się w kampanie informacyjne organizowane przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności:

- a) #Safe2EatEU – celem kampanii jest zwiększanie świadomości na temat bezpieczeństwa żywności w Europie. Kampania ma pomagać w zrozumieniu, jak podejmować świadome decyzje dotyczące tego, jaką żywność kupować i spożywać oraz z jakich produktów spożywczych korzystać w bezpieczny i zdrowy sposób każdego dnia.
- b) #PlantHealth4Life – kampania społeczna zwracającą uwagę na szczególnie związek między zdrowiem roślin a naszym codziennym życiem. Szkodniki i choroby roślin wpływają na bezpieczeństwo żywnościowe, gospodarkę i środowisko. To właśnie z tego powodu zdrowe rośliny są kluczowe dla produkcji zdrowej żywności oraz zadbania o zrównoważoną przyszłość. Celem działań jest zwiększenie świadomości społecznej, że troska o zdrowie roślin to inwestycja w zdrowie ludzi i całego środowiska.

Działania prowadzone były głównie w mediach społecznościowych – 7870 odbiorców.

2. Profilaktyka zatruc grzybami – „Bezpieczne grzybobranie z PSSE w Katowicach” – akcja dotycząca bezpieczeństwa związanego ze zbieraniem, przetwarzaniem i spożywaniem grzybów. W ramach akcji prowadzono działalność edukacyjną podczas eventów i festynów. W okresie od wiosny do jesieni systematycznie zamieszczano posty w mediach społecznościowych. Treści wszystkich publikacji zostały poddane recenzji merytorycznej Polskiego Towarzystwa Mykologicznego. Działaniami objęto ponad 1891 odbiorców.

3. Profilaktyka chorób odkleszczowych – na terenie województwa śląskiego kontynuowano kampanię informacyjną dotyczącą profilaktyki chorób odkleszczowych „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”. Celem kampanii jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, edukacja w zakresie prawidłowego usuwania kleszcza, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze, zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu. W ramach działań prowadzono prelekcje, warsztaty, organizowano eventy i festyny, zamieszczano posty w mediach społecznościowych. Odbiorcami akcji było 8834 osób.
4. Lekki tornister – profilaktyka wad postawy. Celem akcji skierowanej do uczniów klas I-III szkół podstawowych, nauczycieli i rodziców było przekazanie informacji dotyczących właściwej postawy ciała, prawidłowego noszenia tornistra i dostosowania jego wagi do masy ciała dziecka. W ramach zadania prowadzono warsztaty na podstawie autorskiego scenariusza pod tytułem „Mój kręgosłup – moje zdrowie”. Działaniami objęto 2872 osób (uczniów, rodziców, nauczycieli).

Lekki tornister. Pogadanka w Szkole Podstawowej nr 4 w Siemianowicach Śląskich

5. Profilaktyka antybiotykooporności – Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach – celem akcji jest promowanie wiedzy na temat odpowiedzialnego stosowania antybiotyków, zwiększenie świadomości w zakresie zagrożenia jakim jest antybiotykooporność oraz promowanie rozsądnego przepisywania antybiotyków przez lekarzy. Kolejny raz pracownicy PSSE w Katowicach włączyli się do kampanii WHO „Go Blue for AMR” – ubierając się na niebiesko pokazali swoje zaangażowanie w tak ważną sprawę jaką jest szerzenie świadomości oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe. Działaniami objęto 2257 odbiorców.

Akcja „Go Blue for AMR” w PSSE w Katowicach.

6. Profilaktyka zdrowia psychicznego „Zdrowie i emocje - skrzynka z narzędziami” – projekt edukacyjny dla uczniów klas VI-VIII szkół podstawowych. Celem projektu jest profilaktyka uzależnień, rozwijanie prozdrowotnych postaw i zachowań oraz umiejętności regulacji emocji. Tematyka lekcji obejmuje ćwiczenia uważnościowe, relaksacyjne, oddechowe, które służą regulacji emocjonalnej oraz zasady zdrowego myślenia, w tym pozytywne afirmację, które wpływają na lepsze samopoczucie. Projekt bogaty jest w nowoczesne środki przekazu, zawiera filmy ze specjalistami w obszarze zdrowia psychicznego, skierowane do uczniów oraz rodziców/opiekunów, prezentację multimedialną, film animacyjny o mózgu, scenariusze zajęć z kartami pracy, plakaty edukacyjne oraz broszurę z ćwiczeniami. W pilotażowej edycji wzięli udział uczniowie z 2 siemianowickich szkół. Łącznie 217 odbiorców.

7. Wnioski

Działania realizowane przez Sekcję Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Katowicach charakteryzują się dużą różnorodnością tematyczną, stosowanymi formami przekazu oraz szerokim zakresem adresatów. Obejmują one m.in. promocję zasad zdrowego stylu życia i racjonalnego odżywiania, profilaktykę chorób cywilizacyjnych, w tym chorób układu krążenia oraz nowotworowych, zapobieganie uzależnieniom (w tym od nowych substancji psychoaktywnych), zagadnienia higieny osobistej, profilaktykę zatruc pokarmowych, w tym zatruc grzybami, a także zapobieganie chorobom zakaźnym, takim jak grypa czy wszawica.

Jednym z najistotniejszych problemów zdrowotnych sygnalizowanych przez środowisko oświatowe na terenie miasta Siemianowice Śląskie pozostaje zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży. Zauważalny jest wzrost problemów związanych z trudnościami emocjonalnymi, niekontrolowaną agresją rówieśniczą oraz nadmiernym korzystaniem z mediów społecznościowych. W odpowiedzi na zgłaszane potrzeby podejmowane są działania informacyjno-edukacyjne skierowane do uczniów, rodziców oraz kadry pedagogicznej, również z wykorzystaniem narzędzi komunikacji społecznej i mediów elektronicznych. Kolejnym istotnym problemem zdrowotnym jest nadmierne spożycie przez dzieci i młodzież cukru oraz napojów energetyzujących. W celu podniesienia poziomu wiedzy na temat negatywnych skutków zdrowotnych wynikających z ich nadużywania realizowane są działania edukacyjne oraz kampanie informacyjne, prowadzone zarówno w placówkach oświatowych, jak i za pośrednictwem mediów społecznościowych. Niewystarczające zaangażowanie części rodziców lub opiekunów prawnych w realizację działań prozdrowotnych nie sprzyja osiągnięciu zakładanych efektów programów edukacyjnych. Brak systematycznego wzmacniania przekazywanych treści w środowisku domowym oraz brak kontynuacji działań edukacyjnych ograniczają skuteczność podejmowanych interwencji, co nie gwarantuje osiągnięcia trwałych rezultatów w zakresie kształtowania prozdrowotnych postaw.